

ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနေရာချထားရေးနှင့်
ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအတွက် အာဆီယံလမ်းညွှန်ချက်များ

one vision
one identity
one community

ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနေရာချထားရေးနှင့်
ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအတွက် အာဆီယံလမ်းညွှန်ချက်များ

အကြောင်းအရာများ

ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအတွက် အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များ	၁-၂
အတိုကောက်များ	၃-၄
I. နိဒါန်း	၅-၉
II. လမ်းညွှန်ချက်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	၁၀
III. အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သူများ	၁၀-၁၁
IV. လမ်းညွှန်ချက်များ၏ အရင်းအမြစ်များနှင့် အကိုးအကားများ	၁၁-၁၆
V. အထွေထွေ လမ်းညွှန်ချက်မူများ	၁၆
V.1. အာဆီယံနှင့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်ညီသော အခြေခံအခွင့်အရေးများ	၁၆-၁၇
V.2. ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိစေခြင်းနှင့် တန်းတူဆက်ဆံခြင်း	၁၇-၁၈
.....	
V.3. ကျားမရေးရာအလေးပေးခြင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်လွယ်ခြင်း	၁၈-၁၉
V.4. အကျပ်အတည်းအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများနှင့် အထောက်အထားမရှိ သော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဦးတည်ချက်ထား၍ ပံ့ပိုးကူညီခြင်း	၁၉
.....	
V.5. ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ဖြောင့်မတ်မှုနှင့် တာဝန်ခံမှု	၁၉-၂၀
V.6. ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ပါဝင်မှု၊ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိမှု	၂၀
V.7. အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုလုံးနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး ချဉ်းကပ်မှု	၂၁
V.8. စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများအကြား ခွဲဝေတာဝန်ယူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ	၂၁
V.9. အထောက်အထားအခြေပြု မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များ	၂၂
V.10. မိတ်ဖက်များပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	၂၂
VI. ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အတွက် အာဆီယံလမ်းညွှန်ချက်များ.....	၂၂-၂၃
VI.1. စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်	၂၃-၂၉
VI.2. တရားမျှတပြီး ကျင့်ဝတ်နှင့်ညီသည့် လုပ်သားရှာဖွေ စုဆောင်းခြင်းနှင့် နေရာ ချထားခြင်း	၂၉-၃၁
VI.3. အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ.....	၃၁-၃၄

VI.4. ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိရေး ၃၄-၃၅

VI.5. ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်နှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ၃၅-၃၆

.....

VI.6. အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်ခြင်း ၃၆-၃၇

.....

VI.7. ပြန်လည်ရောက်ရှိခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်း ၃၇-၃၈

VI.8. တရားမျှတမှုနှင့် နစ်နာမှုများကို ကုစားခွင့်ရရှိရေး ၃၈-၃၉

VI.9. ကျပ်တည်းသောအခြေအနေများတွင် တုံ့ပြန်ခြင်းနှင့် ကူညီပံ့ပိုးခြင်း ၃၉

VI.10. ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် မိတ်ဖက်များပြုလုပ်ခြင်း ၃၉-၄၀

VII. အကောင်အထည်ဖော်နေသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ခြင်း ၄၀-၄၁

VIII. လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အရင်းအမြစ် စုဆောင်းခြင်း ၄၁

IX. ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုခြင်း ၄၁-၄၂

X. လမ်းညွှန်ချက်များကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း ၄၂

နောက်ဆက်တွဲ - အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် အဓိကအသုံးအနှုန်းများ၏ ဝေါဟာရများ ၄၃-၄၄

အတိုကောက်များ

ACMW	ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အာဆီယံကော်မတီ (ASEAN Committee on the Implementation of the ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers)
ACTIP	အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များ လူကုန်ကူးခြင်းတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံသဘောတူညီချက် (ASEAN Convention against Trafficking in Persons Especially Women and Children)
ACWC	အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးငယ်များ၏ အခွင့်အရေး မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး အာဆီယံကော်မရှင် (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children)
AFML	ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ အာဆီယံဖိုရမ် (ASEAN Forum on Migrant Labour)
AICHR	လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံအစိုးရကြား ကော်မရှင် (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights)
ALIC	အာဆီယံ အလုပ်သမား စစ်ဆေးရေးညီလာခံ (ASEAN Labour Inspection Conference)
ALICOM	အာဆီယံ အလုပ်သမား စစ်ဆေးရေးကော်မတီ (ASEAN Labour Inspection Committee)
ASEAN	အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (Association of Southeast Asian Nations)
အာဆီယံ သဘောတူညီမှု (ASEAN Consensus)	ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံ ဘုံ သဘောတူညီချက်၊ ၂၀၁၇ (ASEAN Consensus on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers, 2017)
SEAFDEC	အရှေ့တောင်အာရှ ငါးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဗဟိုဌာန (Southeast Asian Fisheries Development Center)
စီဘူးကြေညာ စာတမ်း (Cebu Declaration)	ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံသဘောတူညီမှု၊ ၂၀၁၇ (ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers, 2007)

- CEDAW အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံစံအားလုံး ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (Convention on the Elimination of All forms of Discrimination Against Women)
- GCM လုံခြုံစိတ်ချရပြီး စနစ်ကျသော ပုံမှန် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (Global Compact on Safe, Orderly and Regular Migration)
- ICRMW ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families)
- ILO အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (International Labour Organization)
- OSH လုပ်ငန်းခွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး (Occupational Safety and Health)
- RFMO ဒေသဆိုင်ရာငါးဖမ်းလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ (Regional Fisheries Management Organization)
- SDGs စဉ်ဆက်မပြတ် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals)
- SLOM အာဆီယံ အဆင့်မြင့် အလုပ်သမား အရာရှိကြီးများ အစည်းအဝေး (Senior Labour Officials Meeting)
- UN ကုလသမဂ္ဂ (United Nations)

I. မိတ်ဆက်

၁။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ သိသာထင်ရှားသော အချိုးအစားမှာ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်း (အာဆီယံ) ဒေသမှလာသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ငါးဖမ်း ကဏ္ဍတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအတွက် စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံ နှစ်ခုလုံး ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘောဒီးယား၊ မြန်မာ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ထိုင်းနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံမဟုတ်သည့် အခြားနိုင်ငံတစ်ခု၏ အလံလွှင့်တင်ထားသော သင်္ဘောများပေါ်တွင် အလုပ်လုပ် နေသော ငါးဖမ်းလုပ်သားများအပါအဝင် အဆိုပါကဏ္ဍများတွင် အလုပ်လုပ်နေသော ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအတွက် အရေးပါသော စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ ဒေသ၏ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး လျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍများတွင် ပါဝင် သောကြောင့် ပြည်နယ်အများအပြားမှ မရှိမဖြစ် အလုပ်သမားများအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရပြီး ငါးဖမ်း ကဏ္ဍတွင် အလုပ်အကိုင်များစွာကို ရရှိကြပါသည်။

၂။ ငါးဖမ်းကဏ္ဍရှိ သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်သည် ထိရောက်သော ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းစဉ်များရရှိရေး အခြေခံအချက်ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အခြေအနေများကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် အဓမ္မစေခိုင်းခြင်းနှင့် ဆိုးရွား သော အလုပ်ပြဿနာများဖြစ်သည့် မတော်တဆမှုများဖြစ်ခြင်း၊ ရောဂါများဖြစ်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြီး လိမ်လည်လှည့်ဖျားခြင်းဖြင့် အလုပ်ခေါ်ခြင်း၊ အထီးကျန်ခြင်းနှင့် အားနည်းချက်များကို အလွဲသုံးစား လုပ်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ အလုပ်သဘောတူစာချုပ်များကို ရေးသားထားခြင်းမရှိခြင်း၊ လုပ်ခလစာ နည်းခြင်းနှင့် လုပ်ခလစာနှုတ်ယူခြင်း၊ အထောက်အထားစာရွက် စာတမ်းများ သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ ရပိုင်ခွင့်များ၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှု၊ ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းလုပ်သားများကို တရားမဝင် လွှဲပြောင်းမှု၊ အလုပ်ချိန် အလွန်အကျွံ ကြာမြင့်မှုနှင့် အခြားသော အလွဲသုံးစားလုပ်သော အလုပ်နှင့် နေထိုင်မှု အခြေအနေများကို အခိုင်အမာပြောဆိုသည့်အခါတွင် အမည်ပျက်စာရင်းသွင်းခြင်းစသော အန္တရာယ်ရှိသည့် အခြေအနေများကို ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ကလေးလုပ်သားများကို တိုက်ဖျက်ရန်နှင့် အသက်မပြည့်သေးသော သို့မဟုတ် အလားတူအန္တရာယ် ရှိနိုင်သည့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို အကာအကွယ်ပေးရန်အတွက် ကတိပြုထားသည်။

၃။ အဆိုပါ များပြားလှသော ကိစ္စရပ်များကို ဆန့်ကျင်၍ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချ ထားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာချက်ကို အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မေလ ၄၂ ကြိမ်မြောက် ထိပ်သီးအစည်းအဝေး အခမ်းအနားတွင် အတည်ပြုကြေညာခဲ့

သည်။¹ ထိုကြေညာစာတမ်းကို အာဆီယံ အဆင့်မြင့် အလုပ်သမား အရာရှိကြီးများ အစည်းအဝေး (SLOM) နှင့် အာဆီယံ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ကြေညာစာတမ်း အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဆိုင်ရာ အာဆီယံကော်မတီ (ACMW) တို့အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ အာဆီယံကဏ္ဍအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်သူများတို့ကို တိုင်ပင်ကာ ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကြေညာစာတမ်းကို အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းသင်္ဘောများတွင် လုပ်ကိုင်နေသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး၊ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်ရနိုင်သည့် အန္တရာယ်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အကာအကွယ်များလိုအပ်သည့် စိန်ခေါ်မှုကဏ္ဍများနှင့် အာဆီယံမှ ဒေသတစ်ခုအနေဖြင့် ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ထောက်ပံ့ပေး ခြင်း စသည်တို့ကို နားလည်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကြေညာချက်ကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်ရေး နှင့် ကာကွယ်ရေးကို မြှင့်တင်ရန် အောက်ပါအချက်များမှတစ်ဆင့် ပါဝင်ကတိပြုပါသည် -

- (က) ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို အကာအကွယ်ပေးရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ယန္တရားစနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံး တွင် ထည့်သွင်းခြင်း၊
- (ခ) အလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကို ခိုင်မာအားကောင်းစေ ခြင်း၊
- (ဂ) ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း ပုံစံအားလုံးကို သတ်မှတ်ရန်၊ ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းရန်နှင့် အပြစ်ပေးရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) မျှတပြီး ကျင့်ဝတ်နှင့်ညီသည့် လုပ်သားရှာဖွေစုဆောင်းရေးနှင့် နေရာချထားရေးတို့ကို ပြုလုပ်စေ ခြင်း၊ အလုပ်စတင်မဝင်ရောက်မီ၊ လုပ်ငန်းခွင်သို့ ထွက်ခွာခြင်း မပြုမီနှင့် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ရောက်ရှိပြီးနောက် သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အလုပ်ခန့်အပ်သည့် စာချုပ် များကို လက်လှမ်း မှီနိုင်စေခြင်း၊
- (င) ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်း အချက်အလက်ရရှိမှု မြှင့်တင်ခြင်း၊
- (စ) အထူးသဖြင့် အလုပ်သမားရှာဖွေ စုဆောင်းရေးနှင့် နေရာချထားခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဘေးကင်းသော နေရပ်ပြန်ပို့ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး၊ တရားမျှတမှုနှင့်

¹ ကြေညာချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် “ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ” အား ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသား မဟုတ်သော အခြားနိုင်ငံတစ်ခု၏ အလံကို လွှင့်တင်ထားသော စီးပွားဖြစ် ငါးဖမ်းသင်္ဘောများတွင် မည်သည့်အလုပ်မဆို လုပ်ကိုင်နေသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

နစ်နာမှုများကို ကုစားပေးခြင်းရရှိရေးတို့ကို နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူစာချုပ်များ အစပျိုး ဆောင်ရွက်ရန် သို့မဟုတ် ချုပ်ဆိုရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းခြင်း၊

- (ဆ) ဒေတာစုဆောင်းခြင်းနှင့် မျှဝေခြင်းတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ရှာဖွေခြင်း၊
- (ဇ) ပိုမိုထိရောက်သော တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှု လုပ်ငန်း စဉ်တစ်ခုလုံးတွင် အာဆီယံ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို အကာအကွယ်ပေးရန် အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် မိတ်ဖက်များ မြှင့်တင်ခြင်း၊
- (ဈ) ကြေညာချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အရင်းအမြစ်များကို စုဆောင်းခြင်း၊

၄။ အာဆီယံ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အရည်အချင်းနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာများကို အပြည့်အဝ မြှင့်တင်ရန်အတွက် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ ကတိကဝတ်များ ပါဝင်သည်။

၅။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း၏အပိုဒ် ၈ တွင် (“စီဘူးကြေညာစာတမ်း” ကိုရည်ညွှန်းသည်) အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ တရားမျှတပြီး သင့်လျော်သော အလုပ်အကိုင် ကာကွယ်မှု၊ လုပ်ခလစာ ပေးချေမှုနှင့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အလုပ်အကိုင်များကို လုံလောက်စွာရရှိမှုနှင့် ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ နေထိုင်ရေးအခြေနေများကို မြှင့်တင်ရန် ကတိပြုထားသည်။

၆။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံသဘောတူစာချုပ် အပိုဒ် ၁၀ တွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသည် (ဤတွင် "အာဆီယံ ဘုံ သဘောတူညီမှု" ကိုရည်ညွှန်းသည်) "လက်ခံသည့်နိုင်ငံများ၏ အမျိုးသားဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း များနှင့် မူဝါဒများအပေါ်မူတည်၍ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ တစ်ခုခု ကျူးလွန်သည့်အခါ အကျဉ်း ထောင်ကျစဉ် သို့မဟုတ် အချုပ်ထဲတွင် ထားရှိသည့်အခါ သို့မဟုတ် အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ထိန်းသိမ်းထားစဉ်တွင် ထိုနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများထက် မနည်းသော အခွင့်အရေးများရှိသည်။"

၇။ ၇ ကြိမ်မြောက် (၂၀၁၄)၊ ၈ ကြိမ်မြောက် (၂၀၁၅) နှင့် ၁၂ ကြိမ်မြောက် (၂၀၁၉) ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများဆိုင်ရာ အာဆီယံဖိုရမ် (AFML) အစည်းအဝေးများတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများအတွက် အကြံပြုချက်များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သက်ဆိုင်သူများမှ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက် များတွင် ငါးဖမ်းကဏ္ဍကဲ့သို့သော ထိခိုက်လွယ်ပြီး လက်လှမ်းမမီနိုင်သော ကဏ္ဍများပါဝင်သည့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး အလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်ရှင်များ၏ ရှင်းလင်းသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့် အခြေအနေများကို သတ်မှတ်ရန် စံနှုန်းပြည့် အလုပ်ခန့်အပ်သည့် စာချုပ်များလိုအပ်ခြင်း (7th AFML)၊ ငါးဖမ်းကဏ္ဍကဲ့သို့သော ထိခိုက်လွယ်ပြီး လက်လှမ်းမမီနိုင်သော ကဏ္ဍများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်

များတွင် သင့်လျော်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများအတွက် အရင်းအမြစ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အလုပ်သမား စစ်ဆေးခြင်း များကို အားကောင်းလာစေခြင်း (7th and 8th AFML)၊ အဆိုပါ ကဏ္ဍများတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကဲ့သို့သော တရားမဝင်အလုပ်မှသည် တရားဝင် အလုပ်အကိုင်သို့ ကူးပြောင်းရေးကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရေး (12th AFML) စသည်တို့ကို အသီးသီး ဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

၈။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ၈ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံ အလုပ်သမား စစ်ဆေးရေး ညီလာခံ (ALIC) တွင် “အာဆီယံနိုင်ငံရှိ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးမှတစ်ဆင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအလုပ်များ ရရှိစေရေး” ဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များတွင် ငါးဖမ်းခြင်းသည် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်အကိုင်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားသည့်အတွက် ငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် သင်္ဘောပေါ်တွင် မမျှတသော အလုပ်နှင့် နေရေးထိုင်ရေးအခြေအနေ၊ အလုပ်ချိန်ကြာမြင့်ခြင်း၊ လစာနည်းပါးခြင်း၊ ပင်လယ်တွင် အထီးကျန်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားလုပ်သော အလုပ်သမားရှာဖွေစုဆောင်းရေးအခြေအနေများနှင့် သင့်လျော်သော အလုပ်သမားစစ်ဆေးခြင်းများ မရှိခြင်းစသည့် အခြေအနေများဖြင့် ကြုံတွေ့ရတတ်သည်ကို ဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ၈ ကြိမ်မြောက် ALIC သည် "ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော အလွဲသုံးစားမှုများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ဖြေရှင်းရန် သင့်လျော်သော အစီအမံများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) ၏ အထွေထွေမူများအပေါ် အခြေခံ၍ တရားမျှတသော အလုပ်သမားရှာဖွေစုဆောင်းရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များကို ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။² အဆိုပါစီမံချက်များတွင် စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများရှိ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးအရာရှိများအကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊ လုပ်သားရှာဖွေမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံးအပေါ် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများထိရောက်စွာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ အစုအဖွဲ့များနှင့် ပိုမိုတည်မြဲသောထိတွေ့ဆက်ဆံမှုရှိခြင်း၊ နစ်နာမှုများကို ကုစားပေးခြင်းနှင့် နေရပ်ပြန်ခြင်းကိစ္စအတွက် ရှင်းလင်းထိရောက်သော မူဝါဒများပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့ပါဝင်သည်။” (အပိုဒ် ၇)။

၉။ အထက်ဖော်ပြပါ အကြံပြုချက်များနှင့်အညီ သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်ဖြစ်စေရေး ငါးဖမ်းကဏ္ဍရှိ လုပ်ငန်းခွင် စစ်ဆေးရေးစနစ် ခိုင်မာအားကောင်းစေရေးသည် အာဆီယံဒေသတွင်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း မြှင့်တင်ရန် အလုပ်သမားရေးရာကျင့်စဉ်များ တိုးတက်စေရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ၂၀၂၁-၂၀၂၅ တွင် ဦးစားပေး တစ်ရပ်အနေဖြင့် ပါဝင်ပါသည်။ အလားတူပင် အာဆီယံ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးကော်မတီ (ALICOM) သည်လည်း ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပါအဝင် လက်လှမ်းမမီသော ကဏ္ဍများတွင် အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေး အားကောင်းစေရေးနှင့်

² ဤနေရာတွင်ဖတ်ပါ - https://www.ilo.org/global/topics/fair-recruitment/WCMS_536755

အဓမ္မစေခိုင်းခြင်းနှင့် ကလေးလုပ်သား တားဆီးရေးစနစ်များကို ထိရောက်ပြီး လက်လှမ်းမီနိုင်သော လွှဲပြောင်းပေးမှုစနစ်များရှိရန်လည်း ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းသည် ALICOM လုပ်ငန်းစီမံချက် 2022-2030 ၏ ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။

၁၀။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် တရားမဝင်၊ အစီရင်ခံစာထားသောနှင့် စည်းကြပ်မှုမရှိသော ငါးဖမ်းခြင်းများကို တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် အာဆီယံ ငါးနှင့် ရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်ကုန်များ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ခြင်းအတွက် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲအာဆီယံ-SEAFDEC ကြေညာစာတမ်းတွင် အာဆီယံ-SEAFDEC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ "သက်ဆိုင်ရာ အာဆီယံ ပလက်ဖောင်းများမှတစ်ဆင့် ဒေသတွင်း၊ ဒေသခွဲနှင့် နှစ်နိုင်ငံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ပြုလုပ်ရန်သာမက နိုင်ငံတွင်းရှိ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအလိုက် အေဂျင်စီများအကြား ခိုင်မာသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ ငါးဖမ်းကဏ္ဍတွင် လုပ်သားပြဿနာများဖြစ်သော (ဘေးကင်းရေး၊ တရားဥပဒေရှိရေးနှင့် သာတူညီမျှမှုရှိရေး) တို့ကို ဖြေရှင်းရန်" ရည်ရွယ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်(အပိုဒ် ၉)။

၁၁။ ထို့အပြင် အဆိုပါ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမတိုင်မီ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဘာလီမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် လူကုန်ကူးမှုနှင့် အလုပ်သမားခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း တို့ကိုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ညီလာခံအပါအဝင် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများကို ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး ထိုညီလာခံကို အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ရှစ်ခု၏ အစုအဖွဲ့ပေါင်းစုံမှ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ ဘာလီမြို့တွင် ကျင်းပသည့် တရားမျှတမှုရှိသော ပင်လယ်လုပ်သားညီလာခံ (Fair Seas Labour Conference) တွင် ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် ပင်လယ်စာထုတ်လုပ်မှု ကဏ္ဍများတွင် ဘေးကင်းသော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်အကြောင်း ဆွေးနွေးရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ အဖွဲ့သုံးဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်သူများ စုစည်းကာ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ညီလာခံ၏ အဓိကရလဒ်မှာ ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်သည့် မျက်နှာစုံညီ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ လမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်မှုတွင် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် နှစ်နိုင်ငံနှင့် ဘက်စုံကြိုးပမ်းမှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းအပါအဝင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အကြား ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးချဲ့အားကောင်းစေရန်အတွက် ပုံမှန်တွေ့ဆုံရန်လည်း တက်ရောက်လာသူများနှင့် ကတိပြုခဲ့ကြပါသည်။ (စာပိုဒ် ၁၀)။

၁၂။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးသည် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အာဆီယံဒေသ ပြင်ပရှိ နိုင်ငံများနှင့်/ သို့မဟုတ် နှစ်နိုင်ငံ အချင်းချင်းအကြား နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူစာချုပ်များ ကနဦး အစပျိုးခြင်းများ သို့မဟုတ် ချုပ်ဆိုခြင်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

II. လမ်းညွှန်ချက်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

၁၃။ လမ်းညွှန်ချက်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့အတွက် လိုအပ်သော အဖွဲ့အစည်း၏ မူဝါဒများ၊ ယန္တရားများ၊ အစီအစဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ကျင့်ထုံးများကို အာဆီယံသဘောတူညီမှု၏ အခြေခံမူများနှင့် အခြားသော အာဆီယံသဘောတူညီမှုများနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ စံနှုန်းများကို ကိုးကားပြီး အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အတွက် အသေးစိတ်ရှင်းလင်းရန်၊
- ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်အကိုင်နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား၊ နှစ်နိုင်ငံနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်များတွင် ကျယ်ပြန့်ပြည့်စုံသော မူဝါဒများ၊ ဗျူဟာများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်ဘောင်များ ရေးဆွဲရာတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) နှင့် သက်ဆိုင်ရာပါဝင်သူများအတွက် လမ်းညွှန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေစဉ်တစ်လျှောက် နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းအတွက် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) နှင့် အခြားသော အဓိကသက်ဆိုင်သူများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် မိတ်ဖက် အားကောင်းစေခြင်း၊
- အစိုးရများ၊ အလုပ်ရှင်များ၊ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး အေဂျင်စီများ၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် နိုင်ငံစုံ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်သူများမှ ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား ကာကွယ်ရန် ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရန် စဉ်ဆက်မပြတ် အားပေးတိုက်တွန်းခြင်း။

III. အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သူများ

၁၄။ လမ်းညွှန်ချက်များသည် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ရှိ ငါးဖမ်းကဏ္ဍ သို့မဟုတ် ငါးဖမ်းလုပ်သားများ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းတွင် အဓိကပါဝင်ပတ်သက်သူများ လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

- ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများ၊
- ဗဟိုနှင့် ဒေသအဆင့်ရှိ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏ အစိုးရများ၊
- အလုပ်ရှင်များနှင့် အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၊
- အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊

- ပုဂ္ဂလိက အလုပ်သမားရှာဖွေ စုဆောင်းရေး သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်အပ်ပေးသည့် အေဂျင်စီများ၊
- ပင်လယ်စာ ထုတ်လုပ်မှု အပါအဝင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊
- အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို လက်ခံသည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ပြင်ပ ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံများ၊ ဆိပ်ကမ်း နိုင်ငံများနှင့် ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများရှိ သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ပတ်သက်သူများ၊
- ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုဖူလုံရေး၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အဓိကနယ်ပယ်သုံးခုရှိ သက်ဆိုင်ရာ အာဆီယံအဖွဲ့အစည်းများ၊³
- အာဆီယံ ဆွေးနွေးဖက်များ၊
- ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များ (ဥပမာ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလှူရှင်များ)၊
- ပညာရှင်များ၊ နှင့်
- အခြားသက်ဆိုင်သူများ (ဥပမာ မီဒီယာ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းအသိုင်းဝိုင်းများ)။

IV. လမ်းညွှန်ချက်များ၏ အရင်းအမြစ်များနှင့် အကိုးအကားများ

အောက်ဖော်ပြပါ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် အရင်းအမြစ်များသည် (၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက် အစီအစဉ်များနှင့်အတူ) အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) နှင့် သက်ဆိုင်သူများ၏ ၎င်းတို့၏ နောက်ဆက်တွဲ လျှောက်လွှာတွင် လမ်းညွှန်ချက်များကို ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းအတွက် အထူးအသုံးဝင်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

၁၅။ အာဆီယံစာရွက်စာတမ်းများ (ASEAN instruments)၊

- အာဆီယံပဋိညာဉ်စာတမ်း (ASEAN Charter)၊
- အာဆီယံ အသိုက်အဝန်း မျှော်မှန်းချက် ၂၀၂၅ (ASEAN Community Vision 2025)၊
- အာဆီယံလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း (ASEAN Human Rights Declaration)၊

³ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး အာဆီယံ ကြေညာချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကော်မတီ (ACMW)၊ အာဆီယံ အလုပ်သမား စစ်ဆေးရေးကော်မတီ (ALICOM)၊ အာဆီယံ အဆင့်မြင့် အလုပ်သမား အရာရှိကြီးများ အစည်းအဝေး (SLOM)၊ လူမှုဖူလုံရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ အကြီးတန်းအရာရှိများ အစည်းအဝေး (SOMSWD)၊ ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အကြီးတန်းအရာရှိများ အစည်းအဝေး (SOMHD)၊ အာဆီယံ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (ASWGF)၊ အာဆီယံ ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (MTWG)၊ အာဆီယံ အကြီးတန်း ဥပဒေအရာရှိများ အစည်းအဝေး (ASLOM)၊ အာဆီယံဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ (ACDM)၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနများဆိုင်ရာ အာဆီယံ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် နိုင်ငံခြားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ကောင်စစ်ဝန်ရေးရာဌာနခွဲ အကြီးအကဲများ (DGICM)၊ အာဆီယံ-အစိုးရကြား လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် (AICHR) နှင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကော်မရှင် (ACWC)။

- ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း၊ ၂၀၀၇ (စီဘူးကြေညာစာတမ်း) [ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers, 2007 (Cebu Declaration)]၊
- ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံဘုံသဘောတူညီချက်၊ ၂၀၁၇ [ASEAN Consensus on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers, 2017 (ASEAN Consensus)]၊
- ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအတွက် အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များ (ASEAN Declaration on the Placement and Protection of Migrant Fishers)၊
- လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ခိုင်မာအားကောင်းစေရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာချက် (ASEAN Declaration on Strengthening Social Protection)၊
- အာဆီယံဒေသတွင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် လူမှုဖူလုံရေးအကျိုးခံစားခွင့်များ လွှဲပြောင်းရယူနိုင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း (ASEAN Declaration of Portability of Social Security Benefits for Migrant Workers in ASEAN)၊
- အကျပ်အတည်းအခြေအနေများတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် မိသားစုဝင်များ အား အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း (ASEAN Declaration on Protection of Migrant Workers and Family Members in Crisis Situations)၊
- ထိရောက်သော ပြန်လည်ရောက်ရှိမှုနှင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်းဆိုင်ရာ အာဆီယံလမ်းညွှန်ချက်များ (ASEAN Guidelines on Effective Return and Reintegration of Migrant Workers)၊
- ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများတွင် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း (ASEAN Declaration on the Rights of Children in the Context of Migration)၊
- အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ခိုင်းစေမှုပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံ လမ်းပြမြေပုံ ၂၀၂၅ (ASEAN Roadmap on the Elimination of Worst Forms of Child Labour by 2025)၊
- အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များ လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေး အာဆီယံ သဘောတူစာချုပ် [ASEAN Convention against Trafficking in Persons Especially Women and Children (ACTIP)]၊

- အာဆီယံဒေသတွင်း အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးနှင့် ကလေး သူငယ်များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်း (ASEAN Declaration on the Elimination of Violence Against Women and Elimination of Violence Against Children in ASEAN)၊
- အလုပ်သမားများအတွက် စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းများ၏ လူမှုတာဝန်ယူမှုဆိုင်ရာ အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များ (ASEAN Guidelines for Corporate Social Responsibility for Labour)၊
- အားလုံးအတွက် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး အလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် ကျားမရေးရာ ပါဝင်စေရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များ (ASEAN Guidelines on Gender Mainstreaming into Labour and Employment Policies towards Decent Work for All)၊
- ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ အာဆီယံဖိုရမ် (AFML)၏ အကြံပြုချက်များ [Recommendations of the ASEAN Forum on Migrant Labour (AFML)]၊
- အာဆီယံ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေး ညီလာခံ (ALIC) ၏ အကြံပြုချက်များ [Recommendations of the ASEAN Labour Inspection Conference (ALIC)]၊
- တရားမဝင်၊ အစီရင်ခံမထားသောနှင့် စည်းကြပ်မှုမရှိသော ငါးဖမ်းခြင်းများကို တိုက်ဖျက် ရေးနှင့် အာဆီယံ ငါးနှင့် ရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်ကုန်များ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ခြင်း အတွက် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲအာဆီယံ- SEAFDEC ကြေညာ စာတမ်း (Joint ASEAN-SEAFDEC Declaration on Regional Cooperation for Combatting Illegal, Unreported and Unregulated Fishing and Enhancing the Competitive ASEAN Fish and Fishery Products)။

၁၆။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် အခြားသော သဘောတူစာချုပ်စာတမ်းများ (UN and other binding instruments)၊

- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း (Universal Declaration of Human Rights)၊
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုအဖွဲ့ဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် [International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families (ICRMW)]၊
- အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံစံအားလုံး ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ် [Convention on the Elimination of All forms of Discrimination Against Women (CEDAW)]၊

- ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် [Convention on the Rights of the Child (CRC)]၊
- နိုင်ငံတကာစည်းရုံးဖွဲ့စည်းမှု မှောင်ခိုမှုများဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့် ပါလာမိုပရိုတိုကော ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် (Convention against Transnational Organized Crime and the Palermo Protocol, 2000)၊
- လွတ်လပ်စွာ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် သဘောတူစာချုပ် ပြုလုပ်ခွင့် ကာကွယ်ရေး၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် (အမှတ် ၈၇) [Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (C-ILO No. 87)]၊
- စည်းရုံးခွင့်နှင့် စုပေါင်းညှိနှိုင်းဆွေးနွေးအရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ် (အမှတ် ၉၈) [Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (C-ILO No. 98)]၊
- အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှုဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၃၀ ခုနှစ် (အမှတ် ၂၉) (နှင့် ၎င်း၏ 2014 လုပ်ထုံးလုပ်နည်း) [Forced Labour Convention, 1930 (C-ILO No. 29) (and its 2014 Protocol)]၊
- အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၀၅) [Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (C-ILO No. 105)]၊
- အငယ်ဆုံး အသက်အရွယ်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၃၈) [Minimum Age Convention, 1973 (C-ILO No. 138)]၊
- အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၈၂) [Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (C-ILO No. 182)]၊
- တူညီသော အခကြေးငွေဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၀၀) [Equal Remuneration Convention, 1951 (C-ILO No. 100)]၊
- ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်း (အလုပ်အကိုင်နှင့် အတတ်ပညာဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်) ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၁၁) [Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (C-ILO No. 111)]၊
- လုပ်ငန်းခွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၈၁ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၅၅) [Occupational Safety and Health Convention, 1981 (C-ILO No. 155)]၊
- လုပ်ငန်းခွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး မြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင် ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၈၇) [Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006 (C-ILO No. 187)]၊

- ပုဂ္ဂလိက အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး အေဂျင်စီများဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၈၁) [Private Employment Agencies Convention, 1997 (C-ILO No. 181)]၊
- အလုပ်အကိုင်အတွက် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ် (အမှတ် ၉၇) (ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော) [Migration for Employment Convention (Revised), 1949 (C-ILO No. 97)]၊
- ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ (နောက်ဆက်တွဲ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) သဘောတူစာချုပ်၊ ၁၉၇၅ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၄၃) [Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975 (C-ILO No. 143)]၊
- အလုပ်သမား စစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် (အမှတ် ၈၁) [Labour Inspection Convention, 1947 (C-ILO No. 81)]၊
- လူမှုဖူလုံရေး (အနိမ့်ဆုံးစံနှုန်းများ) ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၀၂) [Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952 (C-ILO No. 102)]၊
- အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် (အမှတ် ၁၉၀) [Violence and Harassment Convention, 2019 (C-ILO No. 190)]၊
- ပင်လယ်ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂသဘောတူစာချုပ် (UN Convention on the Law of the Sea)၊
- ငါးဖမ်းလှေဝန်ထမ်းများအတွက် လေ့ကျင့်ရေး၊ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်နှင့် စောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ စံနှုန်းများဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာသဘောတူစာချုပ် (STCW-F) ၁၉၉၅ ခုနှစ် [International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Fishing Vessel Personnel (STCW-F), 1995]
- ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကိပ်တောင်းသဘောတူစာချုပ် (Cape Town Agreement of 2012)။

၁၇။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် အခြားသော စည်းနှောင်မှုမရှိသော မူဘောင်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက် (UN and other non-binding frameworks and guidance)၊

- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ အလုပ်သမား ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဘက်စုံမူဘောင် (ILO Multilateral Framework on Labour Migration)၊
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာချက် (ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work)၊
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ တရားနည်းလမ်းကျသည့် လုပ်သားရှာဖွေစုဆောင်းမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးအတွက် ကုန်ကျသည့် စရိတ်စကများအတွက် အထွေထွေမူများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်များ (ILO General Principles and

Operational Guidelines for Fair Recruitment and Definition of Recruitment Fees and Related Costs)၊

- ကုလသမဂ္ဂ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ၂၀၃၀ အထိ လုပ်ငန်းစဉ် [UN 2030 Agenda for Sustainable Development and the Sustainable Development Goals (SDGs)]၊
- လုံခြုံစိတ်ချရပြီး စနစ်ကျသော ပုံမှန် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် ၂၀၁၈ ခုနှစ် [2018 Global Compact on Safe, Orderly and Regular Migration (GCM)]၊
- ကုလသမဂ္ဂ၏ ၂၀၁၁ ခုနှစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လူ့အခွင့်အရေး ကျင့်ထုံးများအတွက် လမ်းညွှန်မှုများ၊ ကုလသမဂ္ဂမှ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း (2011 UN Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations) "ကာကွယ်မှု၊ လေးစားမှု နှင့် ကုစားပေးမှု" ဆိုင်ရာ မူဘောင် (Protect, Respect and Remedy” Framework)။

V. အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ

၁၈။ အထွေထွေကျင့်ထုံးများကို အပိုင်း IV တွင် ဖော်ပြထားသည့် - နိုင်ငံတကာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ စံနှုန်းများနှင့် မူဘောင်များ၊ နိုင်ငံတကာ အာဆီယံမူဘောင်များ၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရပြီး စနစ်ကျသော ပုံမှန်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် စသော အရင်းအမြစ်အမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အထွေထွေ လမ်းညွှန်ကျင့်ထုံးများသည် အောက်ရှိလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှု နည်းဗျူဟာများအတွက် မူဘောင်နှင့် အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အထွေထွေကျင့်ထုံးများကို လေးစားလိုက်နာခြင်းသည် လမ်းညွှန်များအောက်တွင် ဦးစားပေး ဖော်ပြထားသည့် အမျိုးမျိုးသောအစီမံများကို တသမတ်တည်း ဖြစ်စေကာ မူဝါဒများနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေသည်။ လမ်းညွှန်များသည် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာစံနှုန်းများ၏ မူဘောင်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် ထိရောက်သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအမံများနှင့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုများကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

V.1. အာဆီယံနှင့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများနှင့်ညီသော အခြေခံအခွင့်အရေးများ

၁၉။ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များအားလုံးသည် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် အာဆီယံ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်အညီ ကိုးကားပြီး ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့နှင့်အတူ နေထိုင်သော မိသားစုများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများကို လေးစား လိုက်နာပြီး သက်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့ကို ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ယန္တရားများနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏

လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးတွင် အဓိကထားဆောင်ရွက်သင့်သည်။ အာဆီယံ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အထွေထွေကျင့်ထုံး ၄ တွင် "အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ထိခိုက်လွယ်ပြီး ဖယ်ကျဉ်ခံထားရသော အုပ်စုများသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များ၏ ခွဲထွက်၍မရသော၊ မရှိမဖြစ်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။" ဟုဖော်ပြထားပြီး အထွေထွေကျင့်ထုံး ၇ တွင် "လူ့အခွင့်အရေးအားလုံးသည် ကျယ်ပြန့်သော၊ ခွဲခြား၍မရသော၊ အပြန်အလှန်မှီခိုမှုရှိပြီး အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေသည်" ဟုဖော်ပြထားသည်။

၂၀။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် စီဘူး ကြေညာစာတမ်း၏ ပထမဆုံးအထွေထွေကျင့်ထုံးမှာ - “လက်ခံသည့်နိုင်ငံနှင့် စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံ နှစ်ခုစလုံးသည် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အလားအလာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို အပြည့်အဝကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် အာဆီယံလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးစနစ်များအားကောင်းလာစေမည်ဖြစ်သည်။” ၂၀၁၇ ခုနှစ် အာဆီယံ သဘောတူညီမှု၏ အထွေထွေကျင့်ထုံးတွင် - အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခြေခံအခွင့်အရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို အလေးထားပါသည် ဟုဖော်ပြထားသည်။

V.2. ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိစေခြင်းနှင့် တန်းတူဆက်ဆံခြင်း

၂၁။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်း စသည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြုရေးကို ကျင့်သုံးရမည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းနှင့် အာဆီယံ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းတွင် “လူသား အားလုံးသည် ဥပဒေရှေ့မှောက်တွင် တန်းတူညီတူဖြစ်ပြီး ဥပဒေ၏အကာအကွယ်ကို တန်းတူညီမျှ ရရှိစေရန် ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။” SDGs ရည်မှန်းချက် ၈.၅ အတွက် ၂၀၃၀ လုပ်ငန်းစဉ် အစီအစဉ် - အပြည့်အဝအလုပ်အကိုင်ခန့်အပ်မှုနှင့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်မှုရှိခြင်း တူညီသောလစာနှင့် SDGs ရည်မှန်းချက် ၈.၈- အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ပြီး ဘေးကင်းသော လုပ်ငန်းခွင် ပတ်ဝန်းကျင်များကို မြှင့်တင်ခြင်း။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ILO ၏ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု (အလုပ်အကိုင်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း) ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းသည် "လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေးအမြင်၊ နိုင်ငံသားသို့မဟုတ် လူမှုရေးဆိုင်ရာနောက်ခံများကို အခြေခံ၍ ခွဲခြားခြင်း၊ ချန်လှပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဦးစားပေးခြင်းများပြုလုပ်ခြင်းသည် အလုပ်အကိုင် သို့မဟုတ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာတွင် တန်းတူညီမျှမှု သို့မဟုတ် ဆက်ဆံမှုကို ပျက်ပြယ်စေသော သို့မဟုတ် ထိခိုက်စေသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသည်။" ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ အလုပ်အကိုင်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ပပျောက်စေရေးကို လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အိုင်အယ်လ်အို

ကြေညာစာတမ်းတွင် အခြေခံအခွင့်အရေးတစ်ရပ်အနေဖြင့် ထည့်သွင်းထားပါသည်။ အာဆီယံ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၇ တွင် မျှတသော ဆက်ဆံမှုသည် လုပ်ငန်းခွင်ရှိ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ် သမားများအား လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေ၊ ဘေးကင်းရေးနှင့် အကူအညီရရှိရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားမျှတပြီး ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ဆက်ဆံမှုအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ စီဘူး ကြေညာစာတမ်း၏ အပိုဒ် ၈ တွင် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အတွက် မျှတပြီး သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အလုပ်အကိုင် အကာအကွယ်ပေးမှု၊ လုပ်ခလစာငွေ ပေးချေမှုနှင့် သင့်တင့်သော အလုပ်လုပ်ကိုင်နေထိုင်မှု အခြေအနေများကို လက်လှမ်းမှီခွင့် ဖန်တီးပေးရန် ကတိပြုထားသည်။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား တရားမျှတပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိသော ဆက်ဆံမှုပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုသည့် 14th နှင့် 15th AFMLs တို့မှ အကြံပြုချက်များတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြုရေးမူဝါဒကို ခိုင်မာစွာအခြေခံထားသည်။

V.3. ကျား/မရေးရာ အလေးပေးခြင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်လွယ်ခြင်း

၂၂။ ကျား/မရေးရာ အမြင်ရှိခြင်းဆိုသည်မှာ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့် အမြင်ကွဲပြားမှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ၎င်းတို့ကြားရှိ ဆက်ဆံရေးတွင် မညီမျှမှုများ ရှိနိုင်သည်ကို နားလည်ခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ သို့မဟုတ် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှု များသည် ၎င်းတို့၏ ကျား/မနှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာပေါ် မူတည်၍ အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများ အပေါ် မတူညီသော ရလဒ်များ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်ကို သိမြင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ သို့သော် ဤကိစ္စရပ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ဖြေရှင်းရန် မလုပ်ဆောင်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ကျား/မရေးရာ အလေးပေးခြင်းဆိုသည်မှာ ကျား/မရေးရာ အမြင်ရှိခြင်းထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်ပြီး လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကွာဟချက်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အသိပညာပေးခြင်းထက် ကျော်လွန်၍ လိင်အပေါ် အခြေခံသော မညီမျှမှုများကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် ပြန်လည်ကုစားရန် မူဝါဒများ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် လှုပ်ရှားမှုများကို အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် လိင်ကွဲပြားသော ဒေတာများနှင့် ကျား/မ သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ထားသော မညီမျှမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်သည်။⁴

၂၃။ ကျား/မရေးရာသည် လုပ်သားစုဆောင်းမှု အလုပ်အကိုင်အခြေအနေများနှင့် ရွှေ့ပြောင်း ငါးဖမ်းလုပ်သားများ ပြန်လည်ဝင်ရောက်မှုနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ၎င်းတို့ ကြုံတွေ့နေရသည့် အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ ရလဒ်များကို အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ အာဆီယံမူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုအားလုံးသည်

⁴ အလုပ်သမားနှင့် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် အားလုံးအတွက် သင့်လျော်သော အလုပ်အကိုင်ရရှိရန်နှင့် ကျား/မရေးရာနှင့်ပတ်သက်သည့် အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် (2021)။

ကျား/မရေးရာ အလေးပေးခြင်းနှင့် ကျား/မရေးရာ အမြင်ရှိခြင်း ဖြစ်သင့်ပါသည်။ အာဆီယံသဘော တူညီမှု၏ အပိုဒ် 1(e) တွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံသားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားမျှတသော ဆက်ဆံမှုကိုရရှိရန် ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီး ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ပေးပြီး မြှင့်တင် ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

V.4. အကျပ်အတည်းအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများနှင့် အထောက်အထားမရှိသော ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်သူများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဦးတည်ချက်ထား၍ ပံ့ပိုး ကူညီခြင်း

၂၄။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ နှင့် အစီအစဉ်များအားလုံးသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏ အမှား ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အထောက်အထားမရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ အကျပ်အတည်း အခြေအနေ များရှိ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် ပါဝင်သော ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် ပစ်မှတ်ထားမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသင့်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ သည် မကြာခဏ အလုပ်အကိုင်ကို တရားမဝင်သောပုံစံ သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေ တွင် လုပ်ကိုင်ကြရပြီး ၎င်းတို့သည် ဆက်သွယ်ရေး၊ တိုင်ကြားရေး လမ်းကြောင်းများနှင့် လွှဲပြောင်း ပေးပို့ရေးလမ်းကြောင်းများကို လက်လှမ်းမီမှု အတိုင်းအတာနည်းပါး ပြီး ရလဒ်အနေဖြင့် ရောက်ရှိရန် ခက်ခဲသော အန္တရာယ်များပြီး အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများကြောင့် အလွဲသုံးစားမှုနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်မှုတို့ကို အလွန်အမင်း ခံစားရနိုင်ခြေ မြင့်မားသည်။ အာဆီယံ သဘောတူစာချုပ်တွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ (AMS) သည် ၎င်းတို့၏ အမှားမပါဘဲ အထောက်အထားမရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အမှုကိစ္စများကို ဖြေရှင်းပြီး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ကတိပြုထားသည် (အပိုဒ် ၂)။ ပဋိပက္ခ သို့မဟုတ် အကျပ်အတည်းအခြေအနေများ တွင် ပိတ်မိနေသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား အကူအညီများ တိုးချဲ့ပေးရန် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း (ပုဒ်မ ၅၅)။ အာဆီယံ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကြေညာချက်တွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် အရေးပေါ် အခြေအနေများတွင် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများ ပေးစွမ်းရန်အတွက် လုပ်ငန်း စဉ်များကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရန် ကတိပြုထားသည်။

V.5. ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ဖြောင့်မတ်မှုနှင့် တာဝန်ခံမှု

၂၅။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုတို့သည် မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များ အားလုံးတွင် ပါဝင်သင့်သော အဓိကတန်ဖိုးများဖြစ်သည်။ ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်မှု၏ အဓိက လက္ခဏာများအဖြစ် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်

ရေးလုပ်ငန်းများ၏ ရှုထောင့်အားလုံးတွင် အခြေခံ သဘောတရားများအဖြစ် ပါဝင်သင့်ပါသည်။ အာဆီယံသဘောတူစာချုပ်တွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲ အုပ်ချုပ်မှု၏ စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာရန် ထပ်မံအတည်ပြု ကတိပြုခဲ့သည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြသင့်ပြီး ထိုမူဝါဒများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများ ထိရောက်စွာနှင့် အချိန်မီ ရရှိနိုင်စေရန် သေချာစေသင့်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် လုံခြုံရေးကို လေးစားလျက် အချက် အလက်များ စုဆောင်းခြင်းနှင့် မျှဝေခြင်းတို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်များအား တိုက်တွန်းသင့်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများသည် ၎င်းတို့အတွက် ရရှိနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အစီအစဉ်များအပါအဝင် ၎င်းတို့လိုအပ်သော အချက်အလက်များကို အပြည့်အဝ ရရှိသင့်ပါသည်။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုဆိုသည်မှာ ရိုးသားမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှု မရှိခြင်းကဲ့သို့ ခိုင်မာသော ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အခြေခံမူများကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းခြင်းအား ရည်ညွှန်းသည်။ ပံ့ပိုးကူညီမှု အစီအစဉ်များတွင် ကောင်းမွန်စွာ တည်ဆောက်ထားသော ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုဆိုင်ရာ စနစ်များ သည် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် အရင်းအမြစ်များ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့သော ပြဿနာများသည် အစီအစဉ်စီမံခန့်ခွဲသူများ၏ တာဝန်ယူမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ တာဝန်ယူမှုတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်း ဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များ၏ အောင်မြင်မှုများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ အပေါ် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

V.6. ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ပါဝင်မှု၊ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ် လုပ်ပိုင် ခွင့်ရှိမှု

၂၆။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များကို ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၊ ၎င်းတို့နှင့်အတူ နေထိုင်နေပြီးဖြစ်သော မိသားစုဝင်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အသင်းအဖွဲ့များထံမှ အကြံဉာဏ်များရယူပြီး ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက် များကို ပေါင်းစပ်ရန်အတွက် လူမှုရေးဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါဝင်ခြင်းဖြင့် အသိပေးသင့်သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ တည်ဆဲနိုင်ငံဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည်လည်း စုပေါင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင် သည်။ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများနှင့် အသင်းအဖွဲ့များပါဝင်ရန် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးကို အာဆီယံသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

V.7. အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုလုံးနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး ချဉ်းကပ်မှု

၂၇။ အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုလုံးနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုများသည် ကဏ္ဍစုံနှင့် အပြန်အလှန် မှီခိုနေသော လမ်းညွှန်ချက်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုဆိုသည်မှာ အစိုးရ၏ ကဏ္ဍအားလုံးနှင့် အဆင့်အားလုံးတွင် ရေပြင်ညီနှင့် ဒေါင်လိုက်မှုဝါဒ ပေါင်းစပ်မှုကို သေချာစေသည့် ထိရောက်သော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများအား ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ၎င်းသည် အစိုးရ၏ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အများအပြားနှင့် အပြန်အလှန် အကျိုးပြုသည့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားရေးနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် အထူးသက်ဆိုင်ပါသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုဆိုသည်မှာ အစိုးရများ၊ အလုပ်သမားများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၊ ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်တွင် ပါဝင်သူများနှင့် အခြားသောအဓိက အကျိုးသက်ဆိုင်သူများပါဝင်သည့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု၏ ရှုထောင့်အားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့် မိတ်ဖက်များအားလုံးကို မူဝါဒရေးဆွဲခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် သေချာစေသည့် အစုအဖွဲ့လိုက် ချဉ်းကပ်မှု တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

V.8. စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများအကြား ခွဲဝေတာဝန်ယူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ

၂၈။ အာဆီယံ အမျိုးသားသဘောတူစာချုပ်၏ နိဒါန်းတွင် “ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများကို ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုဖြစ်စဉ် တစ်လျှောက်လုံးတွင် ကာကွယ်ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန်အတွက် လက်ခံသည့် ပြည်နယ်နှင့် စေလွှတ်သည့်ပြည်နယ်တို့၏ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို မျှဝေထမ်းဆောင်ရန် အတည်ပြုကြောင်း” ဖော်ပြထားပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ဤတာဝန်ဝတ္တရားမျှဝေမှုကို ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံများ၊ ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများနှင့် ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံအထိ ချဲ့ထွင်ထားပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ လုပ်အားမှအကျိုးပြုသည့် သူများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ၎င်းတို့၏ သုခချမ်းသာမှုတို့အတွက် တာဝန်ရှိကြောင်း သေချာစေရန် ဤမှုမှ ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်တွင် ပါဝင်သူများအထိ ထပ်မံတိုးချဲ့ထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူများသည် လူမှုရေးဆွေးနွေးမှုများအတွက် နေရာချဲ့ထွင်ပေးသင့်ပြီး မတူညီသော အခန်းကဏ္ဍများမှ ပါဝင်နေသည့် ပြည်နယ်များရှိ မိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆက်လက်မြှင့်တင်သင့်ပါသည် (ဥပမာ- ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများမှ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံများသို့၊ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများမှ ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ခြင်း)။

V.9. အထောက်အထားအခြေပြုမူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များ

၂၉။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များသည် သက်သေအထောက်အထားကို အခြေခံသင့်သည်။ အထောက်အထားတွင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြဿနာများကို ဦးတည်သုတေသနပြုခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ အချက်အလက်စုဆောင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စများကို လေးစားခြင်း၊ စုဆောင်းထားသော အချက်အလက်များ၏ လျှို့ဝှက်မှုကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မထိခိုက်စေရန် စည်းမျဉ်းကို လေးစားခြင်းနှင့် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကို လေးစားခြင်းအထူးသဖြင့် အထောက်အထားမရှိသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ သက်သေအထောက်အထားများကို ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုတို့ကို အကဲဖြတ်ရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်ပြီး ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ကာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် သေချာစေပါသည်။

V.10. မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၃၀။ မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတွင် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ချက်ကို ဖော်ပြပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုနှင့် ငါးဖမ်းကဏ္ဍ၏ သဘောသဘာဝသည် အပိုဒ် ၁၄ တွင် ဖော်ပြထားသော သက်ဆိုင်သူများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျော်လွန်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ အရှိန်အဟုန်၊ ကတိကဝတ်များနှင့် အပြောင်းအလဲများသည် နယ်နိမိတ်တစ်လျှောက်၊ ကဏ္ဍများ တစ်လျှောက်နှင့် အစုအဖွဲ့များတစ်လျှောက် အများအပြားနှင့် မတူညီသော မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

VI. ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအတွက် အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များ

၃၁။ ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုခြင်းသည် ဆန္ဒအလျောက်ဖြစ်ပြီး တရားဝင်တာဝန် ယူမှု မရှိပါ။ သို့သော်၊ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို ထိရောက်စွာ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ၊ စုပေါင်းပါဝင်စွာနှင့် ရေရှည်တည်တံ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများအပေါ် အခြေခံထားရန် မိမိတို့၏ အမျိုးသား၊ နှစ်နိုင်ငံနှင့် ဘက်ပေါင်းစုံ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတွင် ဤလမ်းညွှန်ချက်

များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုရန် အားပေးထားပါသည်။ လမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးချရာ တွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် မိမိတို့နိုင်ငံနှင့် အခြားသော အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများရှိသက်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း ဆောက်ရွက်ရန် အားပေးထားပြီး စာပိုဒ် ၁၄ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

VI.1. စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်

VI.1.1 နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်ကိုက်ညီစေရန် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ မူဘောင်များ ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်ပါက အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရန်

၃၂။ ဖြစ်နိုင်ပါက အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ(AMS) - စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့် နိုင်ငံများ သာမက ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နိုင်ငံများ၊ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံများနှင့် ကမ်းရိုးတန်း နိုင်ငံများပါ - ၎င်းတို့၏နိုင်ငံအဆင့် နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ချက်ကို လုပ်ဆောင်ရန်၊ အမျိုးသား ဥပဒေနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ မူဘောင်များနှင့် ယန္တရားများကို ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို ကိုးကား၍ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်မှုဖြစ်စဉ် တစ်လျှောက်လုံးတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေ နှင့် မူဝါဒများက မည်မျှထိ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် ကွာဟချက်များကို ဖော်ထုတ်ရန် အားပေးထားပါသည်။

၃၃။ နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် ဖော်ထုတ် တွေ့ရှိထားသော လိုအပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းရန် လုပ်ဆောင်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ရွှေ့ပြောင်း ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် မူဝါဒနှင့် ဥပဒေ ဆိုင်ရာ မူဘောင်များနှင့် ယန္တရားများကို အားဖြည့်ပြီး နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် ပိုမိုကိုက်ညီစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု အားပေးထားပါသည်။ အထူးသဖြင့်၊ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ၁၂ ကြိမ်မြောက် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ အာဆီယံဖိုရမ်၏ အကြံပြုချက်များနှင့်အညီ တရားဝင်မဟုတ်သော အလုပ်အကိုင် ခန့်အပ်ခြင်းမှ တရားဝင် အလုပ်အကိုင်ခန့်အပ်ခြင်းသို့ ကူးပြောင်းရေးကို မြှင့်တင်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃၄။ နိုင်ငံတော်၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတွင် အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အလုပ်သမားအခွင့် အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို သေချာစေရန် ဥပဒေနှင့် မူဝါဒများကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာတွင် ရင်ဆိုင်ရနိုင်သည့် အန္တရာယ်များကို အကဲဖြတ်ခြင်း၊ တရားမျှတမှုရရှိရန် လမ်းကြောင်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် လူမှုဖူလုံရေး ကာကွယ်မှုများ ရရှိစေခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင်၊ အလုပ်သမားများ (သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ) အား နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း၊ ဒဏ်ရာ ရခြင်း သို့မဟုတ် သေဆုံးခြင်းတို့အတွက် လျော်ကြေးပေးရန် အထူး ဂရုပြုဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါ သည်။

VI.1.2. ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများကို မြှင့်တင်ရန်

၃၅။ လိုအပ်ပါက အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် အချင်းချင်းနှင့် ဒေသတွင်း ပြင်ပ နိုင်ငံများနှင့် နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူညီချက်များနှင့် နားလည်မှုစာချွန်လွှာများကို ချုပ်ဆိုရာတွင် အားပေးပြီး ချုပ်ဆိုရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံသော ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်မှု၊ အထူးသဖြင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားရေးနှင့် နေရာချထားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဘေးကင်းစွာ ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ တရားမျှတမှုနှင့် ကုစားမှုများ ရရှိစေရေးတို့ကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် နှစ်နိုင်ငံသဘော တူညီချက်များနှင့် နားလည်မှုစာချွန်လွှာများတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား ကျယ်ပြန့်သော အလုပ်သမား အခွင့်အရေးများနှင့် လူမှုဖူလုံရေး ကာကွယ်မှုများကို တရားမျှတစွာ ရရှိစေရန်နှင့် အရင်းအမြစ်များ နှင့် နစ်နာမှုများကိုကုစားခြင်းများကို တရားမျှတစွာရရှိစေရန် ပြဌာန်းထားသင့်ပါသည်။

၃၆။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ပြဿနာများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ကုစားမှုများနှင့် တရားမျှတမှုရရှိရေးတို့ကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ကျားမရေးရာ အလေးပေးသော လွှဲပြောင်းရေး ယန္တရားများကို အမျိုးသားနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်များတွင် ထူထောင်ရန် အားပေးထားပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ ထိုသို့သော ယန္တရားများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အခြေအနေကို မထောက်ထားဘဲ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံ၊ လက်ခံသည့်နိုင်ငံ၊ ရေယာဉ်မှတ်ပုံ တင်ထားသည့်နိုင်ငံ၊ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် ရှိမရှိကို ဖော်ထုတ်လုပ်ဆောင်သင့်ပြီး ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရာတွင် တရားမျှတမှုနှင့် အခြားသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူရာတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးသည့် စနစ်များကို ထူထောင်သင့်ပါ သည်။

၃၇။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများသည် တိုင်ကြားချက်များကို လက်ခံဖြေရှင်းပေး သည့် ယန္တရားများနှင့် ဆန္ဒအလျောက် ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးတို့ကို လွယ်ကူချောမွေ့ စေရန်အတွက် ကျားမရေးရာ အလေးပေးသော ကောင်စစ်ဝန် နှင့်/ သို့မဟုတ် အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်ရေးကို မြှင့်တင်သင့်ပါသည်။

VI.1.3. အမျိုးသားအဆင့်တွင် ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် လွှဲပြောင်းပေးမှု ယန္တရားများကို မြှင့်တင်ရန်

၃၈။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (AMS) တစ်ခုချင်းစီအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာ ချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတွင် မူဝါဒဆိုင်ရာ ညီညွတ်မှုနှင့် အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုလုံး

ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန် အားပေးထားပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ၏ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် တာဝန်ရှိသော ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများကို သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းပေးရေး ယန္တရားတစ်ရပ်ကို တည်ထောင်သင့်သည်။ အမျိုးသားနှင့် ဒေသတွင်းအဆင့်တွင် ဦးဆောင်ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် အေဂျင်စီတစ်ခုကို အဓိက ဆက်သွယ်ရန်အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာ၊ ကလေးသူငယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် လူမှုဝန်ဆောင်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိသော ဝန်ကြီး ဌာနများပါဝင်သင့်သည်။

၃၉။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (AMS) တစ်ခုချင်းစီအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာ ချထားရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန် အားပေးထားပါသည်။ တာဝန်ရှိသော ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အစိုးရ၊ လူမှုရေး/ သုံးပါတီမိတ်ဖက်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် အစုအဖွဲ့လိုက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ယန္တရားတစ်ခုကို ထူထောင်ရန် အားပေးထားပါသည်။

VI.1.4. ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုနားလည်ပြီး တုံ့ပြန်နိုင်ရန် အတွက် ကျယ်ပြန့်သော အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်းစနစ်များကို မြှင့်တင်ရန်

၄၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ဥပဒေများနှင့်အညီ အာဆီယံ ဒေသတွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ တိုင်ကြားမှုများ၊ အမှုစီမံခန့်ခွဲမှု၊ အလုပ် သမားရှာဖွေစုဆောင်းရေး၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း၊ မျှဝေခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်းတို့တွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် အားပေးထားပြီး ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု ဖြစ်စဉ် အတွင်း အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် သင်ခန်းစာများကို မျှဝေရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စများကို လေးစားခြင်း၊ စုဆောင်းထားသော အချက်အလက်များ၏ လျှို့ဝှက်မှုကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မထိခိုက်စေရန် စည်းမျဉ်း ကို လေးစားခြင်းနှင့် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကို လေးစားခြင်း အထူးသဖြင့် အထောက်အထားမရှိသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

၄၁။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏ တည်ဆဲနိုင်ငံ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား အကာအကွယ် ပေးရေးနှင့် နေရာချထားပေးခြင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ သုတေသန၊ ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့်

အလေ့အကျင့်များ စုဆောင်းခြင်းနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းအတွက် အမျိုးသား စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများ မြှင့်တင်ရန်နှင့် အစုအဖွဲ့လိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် တွန်းအားပေး ပါသည်။

၄၂။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အချက်အလက်များကို ၎င်းတို့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် စုဆောင်းသင့်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာလုံခြုံမှု အခွင့်အရေး၊ လျှို့ဝှက်မှု၊ မထိခိုက်စေရန် စည်းမျဉ်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ အထူးသဖြင့် ပုံမှန်မဟုတ်သော လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေရှိသူများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားသောနည်းလမ်းဖြင့် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းသင့်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များနှင့်ပတ်သက် သော အချက်အလက်များကို အနည်းဆုံး အသက်အရွယ်နှင့် လိင်အလိုက် ခွဲခြားသတ်မှတ်သင့်ပြီး ရရှိနိုင်ပါက ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအတွက် လက်လှမ်းမီနိုင်စေ ရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၄၃။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ပရိပိုင်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် အမြင်ရှုထောင့်များဆိုင်ရာ အရည်အသွေးပြည့်မှီသော အသုံးဝင်သည့် အချက်အလက်များကို ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်မည့် ပြည့်စုံသော အထူးနမူနာ စစ်တမ်းများ ကို ပုံမှန်ပြုလုပ်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် တိုက်တွန်းထားပြီး ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အထောက်အပံ့များကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုထိရောက်စေပြီး ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုကို စောင့်ကြည့်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။

၄၄။ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေးအေဂျင်စီများသည် ၎င်းတို့ခေါ်ယူထားသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများ၏ မှတ်တမ်းများကို ပုံမှန်ထိန်းသိမ်းထားရန်နှင့် အဆိုပါအလုပ်သမားများ၏ ဘေးကင်း လုံခြုံပြီး ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ ပြန်လာနိုင်ရေးကို စောင့်ကြည့်ကာ ပေးပို့သည့်ပြည်နယ် ကောင်စစ်ဝန်နှင့် ပေးပို့သည့်နိုင်ငံအစိုးရထံ အစီရင်ခံတင်ပြရန် တိုက်တွန်းသင့်သည်။ ပေးပို့သည့်နိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေးအေဂျင်စီများ၏ လုပ်ဆောင်မှုကို ပြန်လည်သုံးသပ် ပြီး လက်တွေ့ကျပြီးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော နည်းလမ်းများနှင့် ပေးပို့သည့်နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ၏ မူဝါဒများ နှင့်အညီ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး အေဂျင်စီများကို အကြံပြုသင့်သည်။

VI.1.5. အလုပ်သမားစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံများ၏ စည်းမျဉ်းများအပါအဝင် အစီရင်ခံခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ကို မြှင့်တင်ရန်

၄၅။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အခြေခံလုပ်သားအခွင့်အရေးများကို အကောင် အထည်ဖော်ရန်အတွက် ထိရောက်သော စနစ်များအား (ဥပမာ- စောင့်ကြည့်ရေးစနစ် အပါအဝင် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း အခြေခံအခွင့်အရေးများ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အလုပ်သမားအခွင့် အရေးများကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းတို့ကို) ငါးဖမ်းသင်္ဘောများပေါ်တွင် နေထိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေများနှင့် OSH စစ်ဆေးခြင်းအတွက် ထူထောင်ရန် သို့မဟုတ် မြှင့်တင်ရန် တိုက်တွန်း

ပါသည်။ ဤစနစ်ကို ထူထောင်ရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် အလုပ်သမား ဘေးကင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစံနှုန်းများကို စစ်ဆေးကြပ်မတ်ရန်နှင့် စာရွက်စာတမ်းများ ထုတ်ပေး ရန်အတွက် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို တာဝန်ပေးအပ် သင့်သည်။ အခြေအနေအားလုံးတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ၎င်း၏အလံတပ်ဆင် ထားသော ငါးဖမ်းသင်္ဘောများပေါ်ရှိ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေထိုင်မှုအခြေအနေ၊ အလုပ် လုပ်ကိုင်မှု အခြေအနေများနှင့် OSH ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ထုတ်ပေး ခြင်းတို့အတွက် အပြည့်အဝ တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

၄၆။ အလုပ်သမားစစ်ဆေးခြင်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာမှာ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ဘေးကင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေများကဲ့သို့သော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများ၏ အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်ခြင်းအပါအဝင် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုများကို တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း၊ လုပ်အားခ၊ အလုပ်ချိန်များနှင့် အချိန်ပိုလုပ်ခများ၊ အားလပ်ရက်များနှင့် အနားယူချိန်များ (အပါအဝင် နာမကျန်းဖြစ်ချိန်နှင့် ခွင့်ရက်များ)၊ လုပ်ငန်းခွင် တွင်း အခြေခံမှုများနှင့် အခွင့်အရေးများ၊ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားဆက်ဆံရေး၊ လူမှုဖူလုံရေး မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးမှုများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် လူငယ်လူရွယ်များအား အကာ အကွယ်ပေးခြင်းတို့ကို သေချာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။

၄၇။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးစနစ်၏ အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အထူးသဖြင့် စစ်ဆေးရေးမှူးများ၏ အရေအတွက် လုံလောက်စေရန်၊ အလုပ်သမား စစ်ဆေးရေးအရာရှိများအား လုံလောက်သော လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုပေးရန်နှင့် စစ်ဆေးရေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်ရန်အတွက် လုံလောက် သော အရင်းအမြစ်များ သတ်မှတ်ပေးရန် အားပေးရမည်။

၄၈။ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အခြားအာဏာပိုင်များ၊ လူမှုရေး/သုံးပါတီ မိတ်ဖက်များနှင့် သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများအကြား တရားမဝင်သော၊ မှတ်တမ်းမတင်ထားသော နှင့် စည်းကမ်းမဲ့သောငါးဖမ်းခြင်းတွင် ပါဝင်နေသူများ၊ အန္တရာယ်များသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်းအတွက် လိုအပ်သော အချက်အလက်မျှဝေများကို မျှဝေနိုင်ရန်အတွက် အချက် အလက်များ မျှဝေခြင်း၊ သင်ယူခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ခြင်းများကို ထိရောက်စွာ မျှဝေခွင့်ပြုသည့် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတော်အဆင့်တွင် တရားဝင်ယန္တရားများထူထောင်ရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းရမည်ဖြစ်သည်။

၄၉။ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးအရာရှိများသည် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သင့်လျော် သလို ပူးပေါင်းကာ ဥပဒေနှင့် လက်တွေ့တွင် ချိုးဖောက်မှုများကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ တုံ့ပြန် ရန် အာမခံသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ လက်ရှိဥပဒေများတွင် အထူးပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော

ချို့ယွင်းချက်များ သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားပြုမှုများကို သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံ အသိပေးရန်၊ အကြံဉာဏ်နှင့် အချက်အလက်များပေးရန်၊ ကြိုတင်အသိပေးခြင်းမရှိဘဲ စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ရန်နှင့် လိုက်နာမှုရှိစေရန် အလုပ်ရှင်များ၊ အလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် ထိရောက်စွာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ဆောင်ချက်များစွာကို အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

၅၀။ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးအရာရှိများအတွက် ရရှိနိုင်သော အလားအလာရှိသော ပြစ်ဒဏ်များ ကို ဥပဒေအရတိုင်းတာသင့်ပြီး ဤကွာခြားချက်ကို ထင်ဟပ်သည့်ပုံစံဖြင့် တန်းတူညီတူလေးစား မှုမရှိသည့် ချိုးဖောက်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် အမှန်တကယ်တားဆီးရန် လုံလောက်စွာ ကျယ်ပြန့်ပြီး ကွဲပြားခြားနားသင့်သည်။

၅၁။ အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးဌာနများအား စစ်ဆေးရေးမူဝါဒများ၊ ဗျူဟာများ သို့မဟုတ် အစီအစဉ်များနှင့် စီမံချက်များ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းတို့တွင် အလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်ရှင်များ၏ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သင့်လျော်သလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အားပေးသင့်ပါသည်။ ဤပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အမျိုးသားသုံးပါတီ ညှိနှိုင်းရေးကောင်စီများ၊ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ၊ ပူးတွဲကော်မတီများ၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ စသည့် ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

၅၂။ **သင့်လျော်သည့်နေရာများတွင်** အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေး ဝန်ဆောင်မှုများ စေလွှတ်သည့် နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများနှင့် ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နိုင်ငံ၊ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံနှင့် ကမ်းရိုးတန်းတရားစီရင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးသည့် အာဏာပိုင်များအကြား ထိရောက်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိကြောင်း သေချာစေရန် အလုပ်သမားစစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းသော စံနှုန်းများနှင့် အလေ့အကျင့်များကို ဖော်ဆောင်ရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ဤညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အဓိပ္ပာယ်ရှိစေရန်အတွက် ယင်းကို အမြဲတမ်းပုံစံနှင့် ပုံမှန်အခြေခံအတိုင်း ဖွဲ့စည်းသင့်ပြီး အစိုးရဌာနများအကြား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် နားလည်မှုစာချွန်လွှာကဲ့သို့သော အဖွဲ့ အစည်းပုံစံများကို ကျင့်သုံးသင့်ပြီး အများသိရှိအောင် ထုတ်ပြန်သင့်သည်။

၅၃။ **သင့်လျော်သည့်နေရာများတွင်** ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ၊ ကျွမ်းကျင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာပါဝင်သူများ၊ သို့မဟုတ် ယေဘုယျအားဖြင့် သဘောပေါ်ရှိ ရွှေ့ပြောင်း ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်သမားအခွင့်အရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စိတ်ဝင်စားသည့် မည်သူမဆို တိုင်ကြားချက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုနိုင်မှု သေချာစေရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းသင့်သည်။

၅၄။ ငါးဖမ်းရေယာဉ်ပိုင်ရှင်များသည် အချက်အလက် ကာကွယ်ရေးစည်းမျဉ်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ လုံခြုံမှုအခွင့်အရေးများကို လိုက်နာလျက် အလုပ်လုပ်ကိုင်မှုနှင့် နေထိုင်မှုအခြေအနေများကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် မှတ်တမ်းတင်ရန်အတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တည်နေရာပြစနစ် (GPS)၊ ရေယာဉ်

စောင့်ကြည့်ရေးစနစ် (VMS) နှင့် စောင့်ကြည့်ရေး ရုပ်မြင်သံကြား (CCTV) သို့မဟုတ် အခြားစနစ်များ အပါအဝင် စောင့်ကြည့်ရေးစနစ်များကို တပ်ဆင်ခွင့်ပြုသင့်သည်။

၅၅။ ငါးဖမ်းရေယာဉ်အားလုံးသည် နိုင်ငံတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံတကာ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း (IMO) နှင့် ဒေသတွင်း ငါးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ (RFMO) ကဲ့သို့သော နိုင်ငံအာဏာပိုင်များ နှင့် / သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများတွင် မှတ်ပုံတင်ထား သင့်သည်။

VI.2. တရားမျှတပြီး ကျင့်ဝတ်နှင့်ညီညွတ် လုပ်သားရှာဖွေစုဆောင်းခြင်းနှင့် နေရာချထားခြင်း

၅၆။ အခြေခံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ILO သဘောတူစာချုပ်များ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော လူ့အခွင့်အရေးများကို လေးစား၊ ကာကွယ်၊ ဖြည့်ဆည်းပေး သည့် နည်းလမ်းဖြင့် အလုပ်သမားရှာဖွေ စုဆောင်းရေးကို ပြုလုပ်စေရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ၎င်း၏ အမျိုးသားဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို အားကောင်းစေရန် ပြုလုပ်သင့်ပါ သည်။

၅၇။ အလုပ်သမားရှာဖွေစုဆောင်းရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများအပေါ်တွင် ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ကျင့်သုံးသင့်သည်။

၅၈။ အလုပ်သမားရှာဖွေ စုဆောင်းရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် ရှင်းလင်းပြတ်သား ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာ ထိရောက်စွာ ပြဋ္ဌာန်းသင့်သည်။

၅၉။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေပေး ခြင်းအတွက် ဝန်ဆောင်ခနှင့် ဆက်စပ်ကုန်ကျစရိတ်များ ကောက်ခံခြင်း ပပျောက်ရန်နှင့် "အလုပ်ရှင်မှ ကုန်ကျစရိတ်များကို ကျခံ ပေးရေးမူ" ကို ကျင့်သုံးကြောင်း သေချာစေရန်အတွက် ဥပဒေပြု ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၆၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အခွင့်အရေးကို မလျော့ပါးစေဘဲ အမြန်လမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် တစ်နေရာတည်းတွင် လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးသည့် နည်းလမ်းများ ချမှတ်ခြင်းအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား အလုပ်သမား ရှာဖွေစုဆောင်းရေးနှင့် နေရာချထားခြင်းအတွက် လျင်မြန်လွယ်ကူစွာ ဝင်ရောက်နိုင်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

၆၁။ ဖြစ်နိုင်လျှင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်များ ချနိုင်စေရန် အလားအလာရှိသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအားလုံးအတွက် တိကျပြီး နောက်ဆုံးပေါ်ဖြစ်သော အချက်အလက်များကို ပေးသင့်ပါသည်။ ထိုအချက်အလက်များတွင် ဘေးကင်းသော ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှု၊ အလုပ် သမားအခွင့်အရေးနှင့် လူမှုဖူလုံရေး ကာကွယ်ရေး၊ လုပ်ငန်းခွင် ဘေးကင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှု ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ရရှိနိုင်သော အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် ဆက်စပ် အန္တရာယ်များ၊ အကူအညီများ ရယူခွင့်နှင့် အခြားအချက်အလက်များ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

၆၂။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများသည် ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များပါဝင်သော (သို့သော်လည်း မကန့်သတ်ထားပါ) - လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေ၊ လုပ်ခလစာ၊ လုပ်ငန်းခွင်ဘေးကင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး၊ ဖျားနာခွင့်၊ နားချိန်၊ ဝန်ဆောင်မှုများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ၊ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ၊ တိုင်ကြားစာ ယန္တရားများနှင့် တရားမျှတမှုရရှိရေး (အထူးသဖြင့် ငါးဖမ်းသင်္ဘောများတွင် ဤယန္တရားများ ကို မည်သို့ပြုလုပ်ရမည့် နည်းလမ်းများ)၊ ယေဘုယျအလုပ်နှင့် နေထိုင်ရေးအခြေအနေနှင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ လုပ်ကိုင်ရနိုင် သည့် ပြည်နယ်များ၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများအတွက် မဖြစ်မနေ အခမဲ့ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ပြီး အသိအမှတ်ပြုထားသော အကြံပြုလေ့ကျင့်မှုများကို ပြုလုပ်ပေးရပါမည်။ မထွက်ခွာမီ အချက်အလက်များသည် ၎င်းတို့၏ အသေးစိတ်အတိအကျ ဦးတည်ရာနေရာဖြစ်သင့်ပြီး အထူးသဖြင့်မိသားစုဝင်များပါဝင်သော ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များနှင့် တိုင်ကြားမှုယန္တရားများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

၆၃။ ဖြစ်နိုင်လျှင် မထွက်ခွာမီနှင့် အလုပ်မဝင်မီ နှစ်ခုစလုံးတွင် ကြိုတင်သင်တန်းပို့ချခြင်းကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ နေရပ်မှ မထွက်ခွာခင်တွင် သင်တန်းပေးခြင်းတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့်ပတ်သက်သည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ အကျဉ်းချုပ်၊ ငွေစုခြင်းနှင့် ငွေလွှဲခြင်း အစီစဉ်အပါအဝင် ပြန်ပို့ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်းများတွင် ရနိုင်သောစိန်ခေါ်မှုများနှင့် အခွင့်အလမ်းများ၊ သက်ဆိုင်သော သတင်းရင်းမြစ်များ၊ မိသားစုကွဲကွာနေခြင်းနှင့် ကလေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဆိုးကျိုးများ စသည်တို့ပါဝင်သင့်သည်။ နေရပ်မှ မထွက်ခွာခင်တွင် သင်တန်းပေးခြင်းတွင် မျှော်လင့်ထားသည့် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများနှင့် အန္တရာယ်များ (ဥပမာ- လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း အန္တရာယ်များ၊ ပေါင်းသင်ဆက်ဆံရေး အန္တရာယ်များ)၊ မျှော်လင့်ထားသော ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အတားအဆီးများနှင့် ရရှိနိုင်သော တိုင်ကြားမှုများနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ယန္တရားများ၏ အချက်အလက်များ ပါဝင်သင့်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကိုလည်း သင့်လျော်သော ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် ၎င်းတို့၏ နေရပ်ပြန်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်းအတွက် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲရန် ဤသင်တန်း ပို့ချမှုအတွင်း တွန်းအားပေးနိုင်ပါသည်။

၆၄။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား ၎င်းတို့၏ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရန် ကျန်းမာရေး အရည်အချင်းပြည့်မီကြောင်း အတည်ပြုထားသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ လက်မှတ်မပါဘဲ ငါးဖမ်းရေယာဉ်များပေါ်တွင် မတင်ရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဟု တိုက်တွန်းထားသည်။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများသည် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာစစ်ဆေးမှုများ၏ ဆေးစစ်မှုသဘောသဘာဝ၊ ဆေးလက်မှတ်များ၏ ပုံစံနှင့် အကြောင်းအရာ၊ စစ်ဆေးမှုများ၏ အကြိမ်ရေနှင့် လက်မှတ်များ၏ သက်တမ်းကို သတ်မှတ်ပေးသည့် ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် အခြားအစီအမံများကို ချမှတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုများစွာကို အကြိမ်ကြိမ်ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် သဘောတူညီမှုရရှိရေးအတွက် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရေး သဘောတူညီကြရမည်။

၆၅။ လက်ခံသည့်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား ရောက်ရှိပြီးနောက် အချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ၊ လုပ်ငန်းခွင်ဘေးကင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုကို သတင်းပို့လိုပါက သို့မဟုတ် အကူအညီလိုအပ်ပါက ရှာဖွေနိုင်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ထောက်ပံ့ပေးရမည်။

၆၆။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် တရားဝင်မဟုတ်သော အခြေအနေကို ကြုံတွေ့နိုင်သည့် အခြေအနေအမျိုးမျိုး ရှိနေသည်ကို ထောက်ရှုပြီး အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အထောက်အထားရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား လုံလောက်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ ၎င်းတို့ရရှိစေရန် အသေအချာ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

VI.3. အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ

၆၇။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ လုပ်ငန်းခွင်အခြေခံအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးမည်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့် မူရင်းအစိုးရမှထုတ်ပေးသော အလုပ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ အထောက်အထားများကို လက်ခံသည့်ပြည်နယ်၏ ဥပဒေ များ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ ကိုင်ဆောင်ထားပိုင်ခွင့်ရှိစေရန် သေချာစေရမည်ဖြစ်ပြီး တရားမျှတသော အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

၆၈။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်ရနိုင်သည့် အန္တရာယ်များကို သိရှိနားလည်ပြီး အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အလုပ်ချိန်နှင့် အနားယူချိန်များကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီ သတ်မှတ်ပေးရန် သေချာစေရမည်။

၆၉။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား လစဉ် သို့မဟုတ် အခြားပုံမှန်ငွေပေးချေမှုများကို သေချာနားလည်နိုင်သော လစာစာရင်းစာရွက်များ သို့မဟုတ် ဘဏ်စာရင်းကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများနှင့်အတူ ပေးချေရမည်ဖြစ်ပြီး ငါးဖမ်းရေယာဉ်ပေါ်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ငါးဖမ်းလုပ်သား အားလုံးအား သူတို့၏ လစာငွေများ ကြိုတင်ငွေများအပါအဝင် အကုန်လုံး သို့မဟုတ် တစ်ချို့ကို ၎င်းတို့၏ မိသားစုများထံ ပို့ဆောင်နိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ပေးအပ်ထားသင့်သည်။

၇၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား စေလွှတ်သည့် နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံတို့၏ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ အလုပ်ရှင်များကို ပြောင်းလဲခွင့်ပြုသင့်သည်။

၇၁။ လူမှောင်ခိုကူးခြင်းနှင့် လူကုန်ကူးခြင်း အပါအဝင် အဓမ္မစေခိုင်းမှုနှင့် အခြားလူ့အခွင့်အရေးနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခြင်းများ ပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်း အားပေးပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် နှစ်နာသူများ အား ပြစ်ဒဏ်မပေးသည့်မှုကို သင့်လျော်သလို ကျင့်သုံးသင့်ပါသည်။

၇၂။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကြားတွင် ကလေး လုပ်သားများပါဝင်မှုကို ဖယ်ရှားသင့်ပြီး အနည်းဆုံး အသက်အပိုင်းအခြားဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် ၁၉၇၃ ခုနှစ် (အမှတ်စဉ် ၁၃၈) နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများနှင့်အညီ အနည်းဆုံး အသက်အပိုင်းအခြားဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို အတင်းအကျပ် လိုက်နာစေသင့်ပါသည်။

၇၃။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိဘဲ လုပ်ငန်းခွင်တွင် တရားမျှတစွာ ဆက်ဆံခွင့်ရရှိစေရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ၎င်း၏အလံလွှင့်တင်ထားသော ငါးဖမ်းသင်္ဘောများပေါ်ရှိ နေထိုင်ရာ နေရာများသည် လုံလောက်သောအရွယ်အစားနှင့် အရည်အသွေးရှိရန် လိုအပ်သည့် အချက်များကို အတည်ပြုသည့် စည်းမျဉ်းများ၊ ဥပမာအားဖြင့်၊ လုံလောက်သော ခေါင်မိုးအမြင့်ရှိခြင်း၊ ငါးသိုလှောင်ခန်းများနှင့် စက်ပစ္စည်းများရှိရာနေရာများမှ အိပ်ခန်းများသို့ တိုက်ရိုက်ဝင်ရောက်မှု မရှိခြင်း၊ အကာများကာထားခြင်း၊ ယင်နှင့်အင်းဆက်ပိုးမွှားများမှ ကာကွယ်ပေးသည့် စီမံဆောင်ရွက်ချက်များ၊ အရေးပေါ်ထွက်ပေါက်များ၊ အလွန်အမင်း ဆူညံသံနှင့် တုန်ခါမှုကို ကန့်သတ်သည့် စီမံဆောင်ရွက်ချက်များရှိခြင်း၊ လေဝင်လေထွက် ကောင်းမွန်ခြင်း၊ လုံလောက်သော အပူပေးစနစ်ရှိခြင်း၊ လုံလောက်သော အလင်းရောင်ရရှိခြင်း (သဘာဝအလင်းရောင်နှင့် လိုအပ်ပါက လူလုပ်အလင်းရောင်တို့ဖြင့် လုံလောက်စွာ အလင်းရရှိခြင်း) စသည့် အချက်များကို ချမှတ်သင့်ပါသည်။

၇၄။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် သင်္ဘောပေါ်တွင် အလုပ်ခွင်ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေးအထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်မတော်တဆမှု၊ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ရောဂါများနှင့် သင်္ဘောပေါ်ရှိ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာအန္တရာယ်များကို ကာကွယ်ရန် ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ချမှတ်ခြင်းဖြင့် သေချာစွာထိန်းသိမ်းသင့်ပြီး ငါးဖမ်းတံငါသည်များ၊ သင်္ဘောကပ္ပတိန်များနှင့် သင်္ဘောပိုင်ရှင်/အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြသူများအား သင်္ဘောပေါ်တွင် ထိခိုက်မှုများနှင့် ဖျားနာမှုများကို သတင်းပို့ခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် မှန်ကန်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ သတင်းပို့မှုစနစ်များ ထူထောင်ခြင်းတို့ကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ ရေယာဉ်များတွင် သင့်လျော်သော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများပါစေရန် သေချာစေခြင်း၊ "လုံလောက်သော အစားအစာနှင့် ရေ" အတွက် ရှင်းလင်းသော လိုအပ်ချက်များနှင့် အလုပ်သမား စစ်ဆေးမှုများအတွင်း အလုပ်ခွင် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေးကို အကဲဖြတ်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့် သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် သင်္ဘောပေါ်ရှိ ငါးဖမ်းတံငါသည်များ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် တာဝန်ရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းအာမခံပြီး

သင်္ဘောပိုင်ရှင်သည် ဤတာဝန်ကို လိုက်နာနိုင်ရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များနှင့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးရန် အပြည့်အဝတာဝန်ရှိကြောင်း သေချာစေမည်ဖြစ်သည်။

၇၅။ စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ထားသော အနည်းဆုံး သက်တမ်း ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ (သို့မဟုတ် သင့်လျော်သော စာရွက်စာတမ်းများ) ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား ဖြင့် သာမက ၎င်းတို့နားလည်သည့် ဘာသာစကားဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် ချမှတ်ထားရှိရမည်ဖြစ်သည်။ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ထားသော ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ (သို့မဟုတ် သင့်လျော်သော စာရွက်စာတမ်းများ) သည် အောက်ပါအချက်များအား အထူးဂရုပြုဆောင်ရွက်ရမည် - (က) လုပ်ခပမာဏ၊ သို့မဟုတ် ဖမ်းမိသောငါး၏ ဝေစုပမာဏနှင့် လုပ်ခတွက်ချက်နည်းနှင့် သဘောတူညီထားသည့် အနည်းဆုံးလုပ်ခ၊ (ခ) စာချုပ်ပြီးဆုံးမှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များနှင့်၊ (ဂ) ဖျားနာမှု၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု သို့မဟုတ် သေဆုံးမှုဖြစ်ပွားပါက ငါးဖမ်းလုပ်သားများကို အကာအကွယ်ပေးမည့် အခြေအနေများ၊ (ဃ) အလုပ်ရှင်၊ ငါးဖမ်းသင်္ဘောပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် အခြားပါတီများမှ ငါးဖမ်းလုပ်သား၏ လုပ်ငန်းသဘောတူညီချက်အရ ငါးဖမ်းလုပ်သားအား ပေးအပ်မည့် ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးဝင်မှုနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် (င) အနည်းဆုံး သတ်မှတ်ထားသော အနားယူချိန်များ။

၇၆။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏အလံကို တင်ထားသော ငါးဖမ်းသင်္ဘောများအတွက် နေထိုင်ရာနေရာ၊ အစားအသောက်နှင့် သောက်သုံးရေဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ သို့မဟုတ် အခြားစီမံဆောင်ရွက်ချက်များကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီ ချမှတ်ရမည်။

၇၇။ ငါးဖမ်းလုပ်သားများ ပုံမှန်အားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ပိုင်နက်ထဲတွင် နေထိုင်သူများနှင့် ၎င်းတို့ကို မှီခိုနေရသူများသည် လူမှုဖူလုံရေး အကာအကွယ်မှ နိုင်ငံတော်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အတိုင်းအတာအထိ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိကြောင်း သေချာစေရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီသည် ၎င်း၏နယ်မြေတွင် သာမန်အားဖြင့် နေထိုင်ကြသော ငါးဖမ်းလုပ်သားအားလုံးအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လူမှုဖူလုံရေး အကာအကွယ်ရရှိစေရန် နိုင်ငံပိုင် အခြေအနေများနှင့်အညီ အဆင့်အဆင့် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

၇၈။ နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများသို့မဟုတ် ကျင့်ထုံးများနှင့်အညီ နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် အခြားအစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ (က) နိုင်ငံသားမရွေး တန်းတူညီမျှမှုအခြေခံမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် လူမှုဖူလုံရေးအကာအကွယ်ကို အဆင့်ဆင့်တိုးတက်စွာ ရရှိစေရန်နှင့် (ခ) ငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် မည်သည့်နေထိုင်ရာနေရာမှဖြစ်စေ ၎င်းတို့အားလုံး ရရှိထားသော၊ ရရှိရန် လုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်သော လူမှုဖူလုံရေး အခွင့်အရေးများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ထိန်းသိမ်း

နိုင်ရန်နှင့် လွှဲပြောင်းနိုင်မှုကို ရရှိနိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ (AMS) အား အားပေးသင့်သည်။ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီ လုပ်ငန်းခွင်မတော်တဆမှု သို့မဟုတ် ရောဂါ ကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသည့်အခါ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် သင့်လျော်သော ဆေးဝါး ကုသမှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးခံစားခွင့်များကို ရရှိနိုင်ရန်အတွက် စနစ်များကို တည်ထောင်ရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အားတိုက်တွန်းသင့်သည်။

၈၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်ခုချင်းစီ၏ အမျိုးသားဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေးပို့ခြင်းနှင့်လက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံများ ကမ်းရိုးတန်း၊ ဆိပ်ကမ်းနှင့် ရေယာဉ်မှတ်ပုံ တင်ထားသည့် နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ လွတ်လပ်စွာ ပါဝင်ခွင့်နှင့် စုပေါင်း ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု သဘောတူညီချက်ဖြင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများမှ အကာအကွယ်ပေးရမည်ဖြစ် သည်။

VI.4. ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များရရှိရေး

၈၁။ ရေယာဉ်ပေါ်ရှိ ငါးဖမ်းလုပ်သားအားလုံးသည် ဆက်သွယ်ရေးစနစ်များကို လုပ်ဆောင်နိုင် သည့် အတိုင်းအတာအတွင်း၊ သင့်တင့်သော ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ငါးဖမ်းရေယာဉ်ပိုင်ရှင်၏ စုစုပေါင်း ကုန်ကျစရိတ်ထက် မကျော်လွန်စေဘဲ လိုက်လျောညီထွေစွာ အသုံးပြုခွင့်ရရှိစေရန် သေချာစေရေး အတွက် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ကို တိုက်တွန်းသင့်သည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက ရေယာဉ်ပေါ်တွင် အင်တာနက်အခမဲ့ သုံးစွဲခွင့်ရှိသင့်သည်။ ဆက်သွယ်ရေးဌာနများသည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သား များ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် လုံခြုံရေးတို့ကို လေးစားသင့်သည်။

၈၂။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် သံရုံးများ၊ အလုပ်သမားရေးရာ သံတံမန်အရာရှိများ၊ နေစရာနေရာများနှင့် ဆိပ်ကမ်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်း နိုင်ငံများရှိ ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအရင်းအမြစ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များအပြင် လွှဲပြောင်းပေးမှုစနစ်များ၏ အချက်အလက်များနှင့် တိုင်ကြားမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အပါအဝင် အခြားဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ ဆက်သွယ်ရန် အချက်အလက်များကို မည်သည့် အချိန်တွင်မဆို ၎င်းတို့နားလည်သော ပုံစံနှင့် ဘာသာစကားဖြင့် ရရှိနိုင်စေရန် သေချာစေရေး တိုက်တွန်းရမည်။

၈၃။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အားရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် ကောင်စစ်ဝန် ၏ အကူအညီကို ခွင့်ပြုရန်အတွက် လိုအပ်ပါက ဘာသာစကားပြန်ဆိုခြင်းနှင့် ဘာသာပြန်ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၈၄။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား အသံ၊ ရုပ်ထွက်နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ် များကို အသုံးပြုခြင်းအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ လုပ်အားနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ အသိပညာများမြှင့်တင်ရန်ရည်ရွယ်သည့် စုပေါင်းအဖွဲ့များစွာ ပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၈၅။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများအား အလုပ်သမားရွှေ့ပြောင်းမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များတွင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားတစ်ဦးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကူအညီ ရယူနည်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်စေရန်အပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သား မိသားစုများအား သေချာထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် တိုက်တွန်းရမည်။

၈၆။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအတွက် ငွေကြေးတတ်မြောက်မှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့်အတူ ငွေလွှဲဝန်ဆောင်မှုများ ရယူခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

VI.5. ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်နှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်း

၈၇။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အရည်အချင်းစံနှုန်းများ အတည်ပြုချမှတ်နိုင်ရေး နှစ်နိုင်ငံသဘော တူညီချက်များမှတစ်ဆင့် အပါအဝင် သင့်လျော်သလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအား တိုက်တွန်းအားပေးပါသည်။

၈၈။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အာဆီယံအဆင့် အရည်အချင်းမူဘောင်များနှင့်အညီ ပြည်ပနိုင်ငံများတွင်ရရှိခဲ့သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများအပေါ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းတို့အတွက်လည်းကောင်း၊ အစိုးရနှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရ ပုဂ္ဂလိက ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ (ဥပမာ - အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ) မှတစ်ဆင့် ကြိုတင်လေ့လာသင်ယူမှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းတို့အတွက်လည်းကောင်း အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ကြိုတင်လေ့လာသင်ယူမှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းဆိုသည်မှာ သမားရိုးကျ/ပုံမှန်ပညာရေးနှင့် လေ့ကျင့်ရေးတွင် အသုံးပြုသည့် စံနှုန်းများနှင့် မတူညီဘဲ သမားရိုးကျ၊ ကျောင်းပြင်ပနှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော သင်ယူမှုရလဒ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းများ ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကြိုတင်လေ့လာသင်ယူမှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာသည့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် သမားရိုးကျပညာရေး သို့မဟုတ် လေ့ကျင့်ရေး အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် မလိုအပ်ဘဲ ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုအား အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိနိုင်ရန် လုပ်သားဈေးကွက်အတွင်း ၎င်းတို့ပြန်လည်ဝင်ရောက်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေသည့် လမ်းကြောင်းများကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖလှယ်နိုင်ရေး စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများသည် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ကျွမ်းကျင်မှုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ခံယူနိုင်ရေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်မြှင့်တင်နိုင်ရန် ကာလတို၊ အခမဲ့နှင့်/ သို့မဟုတ် လိုအပ်သော အထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေး၍ ဖွင့်လှစ်သည့် သင်တန်းအစီအစဉ်များကို အလုပ်သမားများအတွက်

စီစဉ်ပေးရမည်။ ထိုကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို နေရပ်ပြန် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ လက်လှမ်းမီနိုင်စေရန် လိုအပ်ပါသည်။

VI.6. အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း

၈၉။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အကြမ်းဖက်မှု၊ အလွဲသုံးစားလုပ်မှုနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း၊ အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရမှုနှင့် ကလေးလုပ်သားများဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် သင့်လျော်ပြီး ကျားမရေးရာ အလေးပေးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၉၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အကြမ်းဖက်ခံရခြင်း၊ အလွဲသုံးစားလုပ်ခံရခြင်းနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ်ခံရခြင်းများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အကြမ်းဖက် ခံရသူများ/ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူများ၊ အလွဲသုံးစားလုပ်ခံရသူများ၊ အတင်းအကျပ် အလုပ်ခိုင်းစေခံ ရသူများ၊ လူကုန်ကူးခံရသူများနှင့် ကလေးလုပ်သားများအား ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးရန် စနစ်များကို ထူထောင်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးပြီး လူကုန် ကူးခံရသူများအဖြစ် ဖော်ထုတ်ခံရသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား လူကုန်ကူးခံရခြင်း၏ ရလဒ်အဖြစ် ကျူးလွန်ခဲ့သည့် တရားမဝင်သောလုပ်ရပ်များအတွက် အပြစ်ပေးခြင်းမခံရစေရန် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ အသင်း (ASEAN) ၏ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များအား လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (ASEAN Convention Against Trafficking in Persons Especially Women and Children - ACTIP) နှင့်အညီ ဖြစ်သည်။

၉၁။ လက်ခံသည့်နိုင်ငံ၊ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံ၊ ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နိုင်ငံ၊ ဆိပ်ကမ်း နိုင်ငံနှင့် ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများအကြား အကြမ်းဖက်မှု၊ အလွဲသုံးစားလုပ်မှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ် ထုတ်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှုနှင့် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု သို့မဟုတ် ကလေးလုပ်သားများဆိုင်ရာ သားကောင်များ အတွက် ဘက်ပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းတုံ့ပြန်မှု/ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖန်တီးနိုင်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းပါသည်။ ၎င်းတွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စောင့်ရှောက်မှု၊ အကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဥပဒေရေးရာ အကူအညီ၊ ဘာသာပြန်နှင့် စကားပြန်ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဖုန်းလိုင်းများ၊ နေထိုင်စရာနေရာနှင့် ငွေကြေး အထောက်အပံ့များအပါအဝင် စနစ်၏ အစိတ်အပိုင်းများအကြား ထိရောက်သော လွှဲပြောင်းပေးမှု လမ်းကြောင်းများဖြင့် အကန့်အသတ်မရှိ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

၉၂။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အကြမ်းဖက်မှု၊ အလွဲသုံးစားလုပ်မှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှုများ၏ သက်သေများအတွက် သင့်လျော်ပြီး ထိရောက်သော

ကာကွယ်ရေးယန္တရားများကို ဖော်ထုတ်ရန် အားပေးအားမြှောက်ပြုသင့်ပြီး ထိုယန္တရားများတွင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအချက်အလက်များ၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာလုံခြုံမှုနှင့် လျှို့ဝှက်မှုတို့ကို ကာကွယ်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး၊ လူကုန်ကူးမှုဆိုင်ရာ သားကောင်များနှင့် သက်သေများအား အနာဂတ်တွင် ထိခိုက်မှုမရှိစေရန် ကာကွယ်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၉၃။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု၊ အလုပ်သမားခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်မှု နှင့် လူကုန်ကူးမှုဆိုင်ရာ သားကောင်များအား ကာကွယ်ရေးနှင့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး အာဏာပိုင်များ အကြား အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ခွဲခြားမှုရှိသင့်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားအားလုံးသည် ရွှေ့ပြောင်း အခြေချမှု သံသရာတစ်လျှောက်လုံးတွင် အကူအညီ ချက်ချင်းရရှိမှုနှင့် အကာအကွယ်များကို ရာဇဝတ်မှု၊ မတရားဖမ်းဆီးခံရခြင်းနှင့် အတင်းအကြပ် နှင်ထုတ်ခံရခြင်းတို့မှ ကြောက်ရွံ့စရာမလိုဘဲ ရယူနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်အားလုံးသည် သင့်လျော်သည့်နေရာ များတွင် သားကောင်ဗဟိုပြုမှုနှင့် အခွင့်အရေးအခြေပြု ချဉ်းကပ်မှုကို အသုံးပြုပြီး လူကုန်ကူးခံရသူ များအား လူကုန်ကူးခံရခြင်း၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးဆက်အဖြစ် ကျူးလွန်သည့် ဖမ်းဆီးခြင်း၊ စွဲချက်တင် ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် အပြစ်ပေး ခြင်းများ မခံရစေရန် အပြစ်မပေးရေး အခြေခံမှုကို လိုက်နာသင့်ပြီး ပြန်လည်ကုစားရေးဖြစ်သည့် သားကောင်များ၏ အခွင့်အရေးများကိုရရှိစေရန် သေချာရမည်ဖြစ်ပါသည်။

VI.7. ပြန်လည်ရောက်ရှိခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်း

၉၄။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ ထိရောက်သော ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး ဆိုင်ရာ ASEAN လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၉၅။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏နိုင်ငံသားများအား လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး အခြေအနေ မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ ဘေးကင်းသော၊ ဆန္ဒအလျောက်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ ပြန်လာနိုင်စေရေး သေချာစေရန် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ လက်ခံ သည့်နိုင်ငံရှိ အလုပ်သမား သံအရာရှိများနှင့် ကောင်စစ်ဝန်အရာရှိများသည် အလုပ်ရှင်များနှင့် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး အေဂျင်စီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ ဘေးကင်းသော ဆန္ဒအလျောက်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ ပြန်လာနိုင်စေရေးကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၉၆။ ငါးဖမ်းရေယာဉ်ပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏အလံလွှင့်ထူထားသော ငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် နိုင်ငံခြား ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်ပြီး ငါးဖမ်းလုပ်သား၏ အလုပ်သဘောတူညီချက် ကုန်ဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် ငါးဖမ်းလုပ်သားသည် အလုပ်သဘောတူညီချက်အရ လိုအပ်သော တာဝန်များကို

ဆက်လက် မထမ်းဆောင်နိုင်တော့ခြင်း သို့မဟုတ် သီးခြားအခြေအနေများတွင် ထိုသို့ထမ်းဆောင်၍ မရနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ငါးဖမ်းလုပ်သား၊ ငါးဖမ်းရေယာဉ်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် များမှ တရားမျှတသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ရပ်စဲခြင်းခံရခြင်းတို့ကြောင့် ငါးဖမ်းလုပ်သားအား နေရပ်ပြန်ပို့မှု သေချာစေသင့်ပြီး စာချုပ်အရ ရပိုင်ခွင့်အားလုံးနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ဖြည့်ဆည်း ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တူညီသော အကြောင်းပြချက်များကြောင့် နီးစပ်ရာဆိပ်ကမ်းသို့ ကူးပြောင်း ပို့ဆောင်ခံရသည့် ထိုရေယာဉ်ပေါ်ရှိ ငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက်လည်း ဤသို့ပင် အကျိုးဝင်ပါသည်။

၉၇။ နိုင်ငံတော်ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ငါးဖမ်းလုပ်သားသည် ၎င်း၏ အလုပ်သဘောတူ စာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လေးလေးနက်နက် ပျက်ကွက်ကြောင်း တွေ့ရှိခြင်းမှအပ နေရပ် ပြန်ပို့ခြင်း၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို ငါးဖမ်းရေယာဉ်ပိုင်ရှင်မှ ကျခံရမည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် သက်ဆိုင်ရာပါဝင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရေယာဉ်ပိုင်ရှင်ထံမှ ကုန်ကျစရိတ်များကို ပြန်လည်ရယူ၍မရသည့်အခြေအနေများ (ဥပမာ - စွန့်ပစ်ခံရသည့်အခြေအနေ) တွင် နေရပ်ပြန်ပို့ ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် စနစ်များထူထောင်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ လိုအပ်သော ခွင့်ပြုချက်များနှင့် အတည်ပြုချက်ရယူရာတွင် အလုပ်ရှင်ဘက်မှ မှားယွင်းမှုများ အတွက် အလုပ်သမားများအား အပြစ်ပေးအရေးယူခြင်း မပြုသင့်ပါ။ ရေယာဉ်ပိုင်ရှင်များသည် ငါးဖမ်းလုပ်သားသေဆုံးမှုတွင် နေရပ်ပြန်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်ပို့မည့်ကုန်ကျစရိတ်များကို ပေးဆောင် ရန် တာဝန်ရှိသင့်သည်။

၉၈။ စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံများအား ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများ အတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး အစီအစဉ်များအပြင် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာ သော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စဉ်တွင် ရရှိလာသော ကျွမ်းကျင်မှု များကို အသိအမှတ်ပြုကာ အလုပ်အကိုင်အစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် တွန်းအားပေးအပ်ပါ သည်။ ပေးပို့သည့်နိုင်ငံနှင့် ရပ်ရွာလူထုသည် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များကို ကြိုဆိုပြီး ၎င်းတို့အား ဆိုက်ရောက်ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူခွင့်ပေးသင့်သည်။ စေလွှတ်သည့် နိုင်ငံများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သား များကို တရားဝင် အလုပ်သမားများအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် တိုက်တွန်းရမည်။

VI.8. တရားမျှတမှုနှင့် နစ်နာမှုများကို ကုစားခွင့်ရရှိရေး

၉၉။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အမျိုးသားဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ မူဝါဒများနှင့် အညီ တရားဥပဒေနှင့် တရားစီရင်ရေးစနစ်ကို ထိရောက်ပြီး အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သိရှိနိုင်စေရန် အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်း သို့မဟုတ် အဓမ္မစေခိုင်းခြင်းများ၏ နစ်နာသူ/ သားကောင်များဖြစ်နိုင်သည့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်း လုပ်သားများကို ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။

၁၀၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ(AMS)သည် အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း၊ အဓမ္မစေခိုင်းခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ ကလေး လုပ်သားများကို လူကုန်ကူးခြင်းတို့ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်းများနှင့် နစ်နာသူ/ သားကောင်များနှင့် အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူများကို တရားမျှတမှုရရှိရေး ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့တွင် စေလွှတ် သည့်ပြည်နယ်များ၊ လက်ခံသည့်ပြည်နယ်များ၊ ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နိုင်ငံ၊ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံ နှင့် ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် တိုက်တွန်းထားသည်။

၁၀၁။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားတစ်ဦးအား လက်ခံသည့်ပြည်နယ်၏ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများအောက်တွင် နည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် ဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် အကျဉ်းထောင်ချခြင်း၊ ချုပ်နှောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းခြင်းခံရသည့်အခါတွင် လက်ခံသည့် ပြည်နယ်သည် စေလွှတ် သည့်နိုင်ငံ၏ ကောင်စစ်ဝန် သို့မဟုတ် သံတမန်အရာရှိများအား ၎င်းတို့၏ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရာတွင် ကူညီပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများအား ရာဇဝတ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရသည့်ကိစ္စများတွင် ၎င်းတို့၏တရားမျှတမှုနှင့် လျော်ညီမှု ရရှိရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို လက်ခံသည့်နိုင်ငံ၊ ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နိုင်ငံ၊ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံ၊ ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံမှ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအလိုက် ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများနှင့်အညီ သက်ဆိုင်သလို ထောက်ပံ့/ကူညီရမည်။

၁၀၂။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး အေဂျင်စီနှင့် ငါးဖမ်း သင်္ဘောပိုင်ရှင်နှစ်ဦးစလုံးအား ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားနှင့် စာချုပ်ပါဝတ္တရားများ မပြည့်မီပါက ငွေရေးကြေးရေးအရ တာဝန်ယူနိုင်ပြီး တာဝန်ခံနိုင်စေမည့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် တိုက်တွန်းထား သည်။

VI.9. ကျပ်တည်းသော အခြေအနေများတွင် တုံ့ပြန်ခြင်းနှင့် ကူညီပံ့ပိုးခြင်း

၁၀၃။ ကျပ်တည်းသောအခြေအနေများတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် မိသားစုအဖွဲ့ဝင်များ အား အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံလမ်းညွှန်ချက်များကို ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ၏ ကျပ်တည်းသော အခြေအနေများနှင့်ဆက်စပ်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အား တိုက်တွန်းပါသည်။ အထူးသဖြင့် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် သောင်တင်နေသော သို့မဟုတ် အကျပ်အတည်းဖြစ်နေသော ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ကို ပြန်လည်ရောက်ရှိခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်း အထောက်အပံ့၊ လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးခံစားခွင့် များနှင့် အကာအကွယ်ပေးရေးကဲ့သို့သော ပုံစံများဖြင့် အကျပ်အတည်းဖြစ်နေသော အခြေအနေများ တွင် ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။

VI.10. ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် မိတ်ဖက်များပြုလုပ်ခြင်း

၁၀၄။ ဒေသတွင်းအဆင့်တွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို စောစီးစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်စေရန်နှင့် လျင်မြန်ပြီး ထိရောက်သော ဝင်ရောက် စွက်ဖက်မှု

များ ပြုလုပ်နိုင်စေရန်အတွက် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်နေရသော အခြေအနေများ အကြောင်း အစီရင်ခံတင်ပြသည့် ယန္တရားကို ထူထောင်ရန်နှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် သို့မဟုတ် အားကောင်းလာစေရန် တွန်းအားပေးပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် အာဆီယံ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် သင့်လျော်သော နိုင်ငံတကာ စာရွက်စာတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသည့် နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားစံနှုန်းများကို လိုက်နာရန်၊ ကတိကဝတ်များကို အားပြည့်ရန်နှင့် ရွှေ့ပြောင်း ငါးဖမ်းလုပ်စားများ၏ အကာအကွယ်ကို မြှင့်တင်ရန် အစီအမံများကို တက်ကြွစွာ အကောင်အထည် ဖော်သင့်ပါသည်။

၁၀၅။ သင့်လျော်ပါက ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် နေရာချထား ခြင်းကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ကဏ္ဍစုံယန္တရား တစ်ရပ်အနေဖြင့် အာဆီယံ နိုင်ငံရေးနှင့် လုံခြုံရေး အသိုက်အဝန်း (APSC)၊ အာဆီယံလူမှု-ယဉ်ကျေးမှု အသိုက်အဝန်း (ASCC) နှင့် အာဆီယံစီးပွားရေး အသိုက်အဝန်း (AEC) မဏ္ဍိုင်များရှိ သက်ဆိုင်ရာ အာဆီယံ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

၁၀၆။ အာဆီယံအစုအဖွဲ့များနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သုံးပွင့်ဆိုင် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် အာဆီယံ အလုပ်သမားသမဂ္ဂကောင်စီ (ATUC) နှင့် အာဆီယံအလုပ်ရှင်များအဖွဲ့ချုပ် (AEC) တို့သည် အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငါးထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများ ပါဝင်သည့် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများရှိ သက်ဆိုင်သူများ၏ ဒေသအဆင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် မိတ်ဖက်ပြုမှုများကို တိုက်တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

VII. အကောင်အထည်ဖော်နေသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ခြင်း

၁၀၇။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ နေရာချထားခြင်း နှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့တွင် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍများအပေါ် နားလည်မှု တည်ဆောက်ရန်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများ မြှင့်တင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အာဆီယံကဏ္ဍဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံတွင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သက်ဆိုင်သူများ အားလုံး၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။

၁၀၈။ အာဆီယံ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံ ကြေညာစာတမ်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အာဆီယံ ကော်မတီ (ACMW) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများနေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေး ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) အကြား နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံစုံနယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၁၀၉။ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အရည်အချင်းပြည့်မီသော ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အမျိုးသားအေဂျင်စီများ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမိတ်ဖက်များနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ အကူအညီများ တောင်းခံနိုင်သည်။

VIII. လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အရင်းအမြစ် စုဆောင်းခြင်း

၁၁၀။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် လူစွမ်းအားနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ အရင်းအမြစ်များအပြင် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ရရှိနိုင်ကြောင်း သေချာစေသင့်သည်။

၁၁၁။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမိတ်ဖက်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂကွန်ရက်နှင့် အာဆီယံ ဆွေးနွေးဖက်များသို့ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို အာရုံစိုက်လာစေပြီး အကူအညီပေးရန် တိုက်တွန်းထားသည်။

၁၁၂။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများကို နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် သေချာနိုင်သည့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများကို မြှင့်တင်ရန် တိုက်တွန်းထားသည်။

IX. ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုခြင်း

၁၁၃။ ယေဘုယျအားဖြင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ရည်ရွယ်ထားသော သုံးစွဲသူများ၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် အများသူငှာများကို လမ်းညွှန်ချက်များကို ဖြန့်ဝေရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ သင့်လျော်ပါကသတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ ရေဒီယိုနှင့် ဆိုရှယ်မီဒီယာအပါအဝင် မတူညီသော မီဒီယာများမှ လမ်းညွှန်ချက်များကို လူသိရှင်ကြား ထုတ်ပြန်သင့်ပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် လမ်းညွှန်ချက်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေရန်အတွက် ဒေသဆိုင်ရာ ပြည်တွင်းဘာသာစကားများသို့ ဘာသာပြန်ဆိုရန် တိုက်တွန်းထားသည်။

၁၁၄။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားမူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် လမ်းညွှန်ချက်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုရန်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ အာဆီယံ ပြင်ပနိုင်ငံများ၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် ပါဝင်ရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုရာတွင် စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လက်ခံသည့်နိုင်ငံများ၊ ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံများ၊ ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများနှင့် ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံများရှိ သင့်လျော်သော အကျိုးသက်ရောက်သူများတို့နှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၁၁၅။ လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ၏ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများ၊ အာဆီယံ၏ သဘောတူညီမှု အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက် အစီအစဉ် များ၊ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ၂၀၃၀ အထိ လုပ်ငန်းစဉ် (UN 2030 Agenda for Sustainable Development and the Sustainable Development Goals) များအပါအဝင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) မှ အတည်ပြုထားသော သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ ကတိကဝတ် များအပါအဝင် လုံခြုံစွာ စနစ်တကျဖြင့် တရားဝင် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်းအတွက် နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်များ စသည်တို့ဖြင့် အလုံးစုံ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် သင့်သည်။

X. လမ်းညွှန်ချက်များကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း

၁၁၆။ လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှု အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အချိန်အခါ အလိုက် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် သီးခြားအကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို အာဆီယံ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ကြေညာစာတမ်း အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဆိုင်ရာ အာဆီယံကော်မတီ (ACMW) မှ ဦးဆောင်ပြီး နိုင်ငံတော်နှင့် အာဆီယံမူဝါဒများတွင် လမ်းညွှန်ချက်များကို လေးစားလိုက်နာရန် သက်ဆိုင်သူများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများအပါအဝင် အစိုးရများ၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများမှ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ် သည်။

၁၁၇။ အာဆီယံအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆိုင်ရာတွင် ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် အကြံဉာဏ်များ ပေးဆောင်နိုင်သည်။

၁၁၈။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) သည် ပြည်နယ်များကြားတွင် မျှဝေရန် ပုံမှန်မွမ်းမံထား သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို ပံ့ပိုး အသုံးပြုရန်အတွက် တိုက်တွန်းပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ- အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် အဓိကအသုံးအနှုန်းများ၏ ဝေါဟာရများ

- အကျပ်အတည်း**   လမ်းညွှန်ချက်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အကျပ်အတည်း အခြေအနေများတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် မိသားစုဝင်များအား အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ၊ “အကျပ်အတည်း” ဟူသော ဝေါဟာရသည် အကျပ်အတည်း ဖြစ်ပွားသည့်နေရာများတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ဆုံးဖြတ်ထားသည့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး အရေးပေါ် အခြေအနေများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် အခြားသော အကျပ်အတည်းများကို ရည်ညွှန်းသည်။
- ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်သဘောတူညီချက်**   ဆိုသည်မှာ အလုပ်ခန့်အပ်သည့် စာချုပ်၊ သဘောတူညီချက်ပါ စည်းမျဉ်းများ သို့မဟုတ် အခြားအလားတူ အစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် သဘောတူညီချက်တွင် ငါးဖမ်းလုပ်သား၏ နေထိုင်မှုနှင့် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများကို စီမံခန့်ခွဲ အုပ်ချုပ်သည့် အခြားသော စာချုပ်များ ဖြစ်သည်။
- ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ**   ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားဆိုသည်မှာ အလုပ်လုပ်ရန် စီစဉ်ထားသူ သို့မဟုတ် လက်ရှိအလုပ်လုပ်ကိုင်ဆဲသူ သို့မဟုတ် မကြာသေးခင်မှ အလုပ်လုပ်ကိုင်ထားသူ သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားမဟုတ်သည့် ပြည်နယ်တစ်ခုတွင် လစာငွေပေးချေမှုရရှိမည့် လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူကို ရည်ညွှန်းပါသည်။⁵
- ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ**   ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများသည် မိမိတို့ နိုင်ငံသားမဟုတ် သည့် အခြားနိုင်ငံတစ်ခု၏ အလံကို လွှင့်တင်ထားသော စီးပွားဖြစ် ငါးဖမ်းသင်္ဘောများပေါ်တွင် အလုပ်အကိုင်တစ်ခုခု လုပ်ကိုင်နေသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို ရည်ညွှန်းသည်။⁶
- လက်ခံသည့်နိုင်ငံ**   အာဆီယံ သဘောတူညီချက်သည် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို လက်ခံပေးသည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ကို ရည်ညွှန်းရန် “လက်ခံသည့်နိုင်ငံ” ဟူသော ဝေါဟာရကို အသုံးပြုသည်။

⁵ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ဖြင့်တင်ရေးနှင့် အာဆီယံ သဘောတူညီချက်တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် (Definition in the ASEAN Consensus on Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers)

⁶ ရွှေ့ပြောင်းငါးဖမ်းလုပ်သားများ နေရာချထားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံကြေညာစာတမ်းတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် (Definition in the ASEAN Declaration on the Placement and Protection of Migrant Fishers)

စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံ အာဆီယံ သဘောတူညီချက်သည် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား၏ နိုင်ငံ သားဖြစ်သည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) ကို ရည်ညွှန်းရန် “စေလွှတ်သည့်နိုင်ငံ” ဟူသော ဝေါဟာရကို အသုံးပြုသည်။

ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထား သည့် နိုင်ငံ ရေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS)။

ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံ ပင်လယ်ပြင် ဧရိယာများနှင့် ၎င်း၏ ပိုင်နက်ပင်လယ်အပေါ် တရား စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS)။

ဆိပ်ကမ်းနိုင်ငံ ၎င်း၏ဆိပ်ကမ်းများတွင် ဆိပ်ကမ်းပြည်နယ် ဆောင်ရွက်ချက်များ ကို ပြုလုပ်ခွင့်ပြုသည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS)။

သုံးပါတီ စနစ်နှင့် သုံးပါတီစနစ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ သုံးပါတီ ပူးပေါင်း ILO မှ အစိုးရ၏ အပြန်အလှန် အကျိုးပြုမှု၊ အလုပ်ရှင်များနှင့် ဆောင်ရွက်မှု မိတ်ဖက် အလုပ်သမားများ (၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့်) အဖွဲ့အစည်းများ တန်းတူညီမျှသောနှင့် အမှီအခိုကင်းသော မိတ်ဖက်များအဖြစ် အဖြစ်များသော စိုးရိမ်ပူပန်မှုအား အဖြေရှာရန်”။⁷ တစ်နည်းဆိုရ သော် သုံးပါတီစနစ်သည် အလုပ်ရှင်များ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ရည်ညွှန်းခြင်းနှင့် အစိုးရနှင့်အတူ၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ တန်းတူညီတူ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းမှာ ပါတီ သုံးရပ်၏ တာဝန်သည် တူညီသည်ဟုမဆိုလိုပါ။ တစ်ဖက်စီတွင် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်ရမည့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော တာဝန်နှင့် အခန်းကဏ္ဍများရှိသည်။⁸

⁷ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ILO: “ILO Thesaurus”, <https://metadata.ilo.org/thesaurus.html>.

⁸ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ILO: National tripartite social dialogue: An ILO guide for improved governance, Social Dialogue and Tripartism Unit, Governance and Tripartism Department (Geneva, 2013).